

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director: DEM. I. DOBRESCU
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE:

TR. ALEXANDRESCU
Avocat, Direct. Contenc. B-cesi
G-le a Țărei Românești

ALEX. CERBAN
Profesor la Facultatea
de Drept, București

IOSEF G. COHEN
Avocat
membru Cons. legislativ

GR. CONDURATU
Fost Consilier la C. de Apel
București, Avocat

RÉNÉ DEMOGUE
Profesor la Facultatea
de Drept din Paris

V. DONGOROZ
Dr. în Drept din Buc.
Avocat

ALFRED JUVARA
Dr. în Drept din Paris
Avocat

D. NEGULESCU
Profesor la Facultatea
de Drept, București

I. GR. PERIȚEANU
Avocat

C. SIRSOM
Profesor la Facultatea
de Drept, București

C. STOEANOVICI
Dr. în Drept din Paris
Avocat

GR. TRANCU-IAȘI
Fost Ministru al Muncii
Avocat

Dr. ȘTEFAN LADAY
fost magistrat,
jurisconsult în Cluj

P. VASILESCU
Dr. în Drept din Paris
Avocat

AL. VELESCU
Dr. în Drept din Buc.
Avocat

ALBERT WAHL
Profesor la Facultatea
de Drept din Paris

Secretar de Redacție: **E. C. DECUSARA**, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare

Membrii corespondenți pentru Paris: **EDOUARD LÉVY** și **SILVIU KRAINIC**, D-ri în Drept, Avocați, Paris

„ „ „ Polonia: Profesor **EMIL ST. RAPPAPORT**, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia

ABONAMENTUL

Un an p.B-ci, Case Com. și Autorit. 1000 lei;
Avocați 600 „
Magistrați 500 „
6 luni prețul de sus pe jumătate

APARE ODATĂ PE SĂPTAMANĂ

În lunile Iulie și August
apare odată la 2 săptămâni

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București Strada Artel No. 5
Lângă Palatul Justiției

TELEFON 13/29

La 10 Decembrie cor. apare Vol. II Tanoviceanu iar în cursul luni Februarie va apare Vol. III.

Prețul fiecărui vol. lei 500. De vânzare la Curierul Judiciar.

SUMAR

— Vizita d-lui Profesor Dr. Emil Stanislav Rappaport, vice-președinte al Curții de Casație Poloneze, la „Curierul Judiciar” și discursurile rostite de d. Dem. Dobrescu, Directorul revistei „Curierul Judiciar” și Președintele Consiliului de Administrație de d. C. A. Stoeanovici, membru în Comitetul de redacție și de d. profesor Rappaport.

— *Roba*, de d. avocat Alex. Otetelișanu, conferențiar la Universitatea din București.

— *Din nevoile Magistraților*, de d. consilier Vladimir Mavrodineanu.

— *Inconstituționalitatea art. 38 din legea pentru dobândirea și pierderea naționalității române*, de D-na avocat Margareta Paximade-Ghelmegeanu.

— *Există incompatibilitate între judecătorul militar care a judecat pe un inculpat în lipsă, să nu mai poată judeca opoziția contra sentinței date în lipsă?*, de d. Colonel C. Manolache, Prim Comisar Regal C. IV A.

— *Fiscul în luptă cu Justiția*, de d. avocat Victor P. Dimitriu.

— *Matei Cantacuzino* — Amintiri — de d. Lazăr Bădescu, consilier de Casație din Cluj.

— *Cuvântarea d-lui Președinte Gr. Pherechide*, la Curtea de apel cu ocazia morții lui Toma Stelian.

— *Impresii de ședință* — Versuri — de un magistrat.

JURISPRUDENȚA.

— Curtea de Casație s. I: *Iosef Damian cu Apostol Stanciu*. (Acte relative la legarea instanței. Acte de procedură. Nulitate. Invocarea în termenul prevăzut de art. 111 pr. civilă).

— Casație s. II: *M. Falkenstein cu Soc. Loydul Român și alți*. Călea pe care se poate opune, în Basarabia, la o urmărire silită imobiliară, o terță persoană proprietară? Art. 962, 1092 și 1197 pr. civ. rusă).

— Curtea de apel București III: *Alex. Albeanu cu Ecaterina Florescu*. (Vânzare de imobil. Chitanță sub semnătura privată dată de vânzătoare cumpărătorului într'un singur exemplar, conținând condițiile vânzării. Transcrierea ei. Inceput de dovadă scrisă. Complectarea ei prin martori și prezumpțiuni. Validitate. Art. 1179, 1197, 1199, 1200 și 1295 cod. civ.).

— Trib. Ilfov s. I comerc.: *M. Rosenstein cu Arnold Haimovici*. (Faliment. Incetare de plăți. Dentist diplomat, care în afară de această profesie face acte reiterate de comerț. Dacă e comerciant și poate fi declarat în stare de faliment? Art. 695 cod. com.).

Vizita d-lui Profesor Dr. E. Stanislav Rappaport la CURIERUL JUDICIAR

D-l dr. Emil St. Rappaport, profesor la Universitatea din Varșovia, consilier la Înalta Curte de Casație poloneză, secretar general al Comisiunii de codificațiune al Republicii poloneze, cu ocaziunea vizitei pe care a făcut-o țării noastre, a exprimat dorința de a vedea organizațiunea unei reviste juridice române. I s'a recomandat revista și soc. „Curierul Judiciar”, care și-au făcut o datorie, să primească pe reprezentantul juriștilor polonezi. Câtă să spunem că în Polonia găsim o serioasă activitate juridică de natură științifică și de natură practică. Activitatea juriștilor polonezi este toată îndreptată spre codificarea unei legislații proprii și inspirată de spiritul polonez. În acelaș timp juriștii polonezi au organizațiuni admirabile atât speciale pentru fiecare categorie de juriști, cât și pentru toate categoriile la un loc. Astfel, pe lângă Comisiunea de codificație a Republicii Polone, găsim o „Delegațiune permanentă a Instituțiunilor și Asociațiunilor juridice” cu reprezentanți delegați de fiecare categorie de juriști, găsim „Societatea poloneză de legislație civilă și criminală”, alături de asociațiunile fiecărei categorii de juriști.

Curierul Judiciar s'a simțit onorat de vizita unui oaspe așa de important, atât prin valoarea sa personală, cât și prin organizațiunile de juriști pe care le reprezintă.

Marți 3 Noembrie ora 11 a. m., a avut loc primirea D-lui Rappaport, în localul Curierului Judiciar, de către D-l Dem. I. Dobrescu, Directorul Revistei și Președintele Consiliului de Ad-ție al societății „Curierul Judiciar”, membrii comitetului de direcție al revistei și invitații baroului, magistraturei, ai facultății de drept și colaboratorii noștri.

Erau de iață:

Dem. I. Dobrescu, Directorul revistei noastre, Președintele Consiliului de Ad-ție al soc. „Curierul Judiciar” și Președintele Uniunii Avocaților; Ștefan Popescu, fost ministru, Vice Pre-

sedinte al Societății, Directorul ziarului „Universul“; Gr. L. Trancu-Iași, fost ministru, membru în comitetul de redacție al Curierului Judiciar. C. Hamangiu și Andrei Rădulescu, Consilieri la Inalta Curte de Casație și Justiție; Gr. Phérékyde, Președinte la Curtea de Apel din București și colaborator al revistei; Iulian Teodorescu și Al. Cerban, profesori universitari și membrii în comitetul de redacție. Traian Alexandrescu, fost Președintele Tribunalului Ilfov, membru în comitetul de redacție; C. A. Stoianovici, I. G. Cohen, Petre Vasilescu, Al. Velescu, avocați și membrii în comitetul de redacție al revistei; Dr. E. C. Decusară, secretar de redacție al Curierului Judiciar, Directorul Statisticii judiciare din Ministerul de justiție și secretar general al Cercului de Studii Penale.

Recepția a avut loc în mijlocul unei atmosfere de adevărată colegialitate și cu caracterul de sărbătoare intelectuală, pe care juriștii, știu s'o dea totdeauna tutulor reuniunilor lor.

Sperăm că legăturile sufletești care s'au stabilit cu juriștii polonezi, vor avea consecințe remarcabile, atât din punctul de vedere intelectual, cât și din punctul de vedere național. Legătura sufletească reese atât din alocuțiunile schimbate cât și din discuțiunile practice care au avut loc înainte cât și după aceste discursuri.

D-l Dobrescu în numele Curierului Judiciar a rugat pe d. Rapaport, să figureze în comitetul de redacție al revistei. D-șă a acceptat, iar comitetul se simte onorat de colaborarea eminentului penalist polonez.

Deasemenea în numele Soc. de legislație comparată română afiliată celei din Paris, d-l C. A. Stoeanovici, luând cuvântul, roagă pe distinsul oaspe să primească a fi numit membru de onoare al acelei societăți.

Cu această ocaziune s'au pronunțat cuvântări de d. Dem. I. Dobrescu, de d. C. Stoianovici, și de d. Rapaport pe care le reproducem mai jos în extenso.

Discursul d-lui DEM. I. DOBRESCU, Directorul Revistei „Curierul Judiciar“, Președintele Uniunii Avocaților

Monsieur Le Professeur et Cher Maître,
Messieurs,

Je suis très heureux, de pouvoir saluer parmi nous, un grand représentant de la science et de la justice polonaise et nous le prions de se considérer chez nous, comme dans sa patrie, parceque tout juriste a deux patries: la sienne et celle de la justice, qui est la patrie de tous les hommes de loi.

Depuis quelque temps — et après la guerre plus que jamais — les juristes passent les frontières de leur patrie, pour voir leurs collègues étrangers, pour leur parler de justice et pour s'informer sur les choses et les hommes. Ces juristes veulent connaître et se connaître et cette nouvelle mentalité des hommes de loi, aura d'importantes conséquences juridiques et sociales. En premier lieu, la connaissance des hommes, des moeurs et des mentalités différentes, est la base de la science sociale en général et de la science juridique en spécial, qui pourra devenir une science expérimentale et donc positive. La connaissance des moeurs juridiques variés, sera le laboratoire d'expériences juridiques, que l'humanité présente aux savants des sciences sociales.

En second lieu, les juristes pourront contribuer à la connaissance des hommes entre eux et la connaissance des autres hommes, est le commencement de la morale, parceque, tandis qu'un homme inconnu est presque un ennemi, la connaissance réciproque des ennemis est presque un désarmement moral. Les juristes, avec leur mentalité, supérieure à la mentalité de la société à laquelle ils appartiennent, vont

former une sorte d'opinion publique supérieure, qui va influencer l'opinion publique des états qui sont sortis de la guerre armée, mais qui ne sont pas encore sortis de la guerre morale. Parceque, l'opinion publique des états sortis de la guerre, est encore en état de mobilisation guerrière permanente.

Les juristes Serbes, auxquels je me suis adressé dernièrement, ont adopté le principe et je crois qu'un congrès international des juristes se réunira l'année prochaine à Bucarest et nous espérons avoir aussi la revue des juristes. Nous allons nous adresser à tous les autres juristes, dont ceux de la Pologne seront parmi les premiers. Je suis heureux que nous pouvons exposer nos projets, devant le représentant des juristes polonais.

Ceux qui se rencontrent doivent se présenter et permettez-moi, cher maître, de vous présenter notre société et notre revue. Nous sommes ici de vrais combattants pour le droit et nous avons eu dans notre combat, l'habitude de penser haut et de parler fort, parceque notre Revue représente, un nouveau courant, le courant du rôle social des juristes, le courant de la science et de l'humanité dans le droit.

Le droit est en Roumanie, dans la phase méthaphysique et rationaliste et nous avons combattu pour le courant positiviste dans le droit, en demandant: moins de méthaphysique et plus de positivisme.

Nous trouvons que l'enseignement juridique est trop pratique, qu'il ne peut produire que des praticiens et que la pratique seule, racourcit les horizons du juriste. Nous avons demandé à la place de l'art juridique empirique, l'art juridique scientifique, dans une faculté de sciences sociales: moins de praticiens et plus d'hommes de science.

Nous trouvons que notre droit, est un tissu inextricable de formalismes, qui contient trop de formes et trop peu de justice et nous demandons moins de droit et plus de justice, plus de justice et encore plus de pitié.

Notre revue combat le chauvinisme juridique, pour retourner au nationalisme moral et combat l'arbitraire, pour affirmer les bienfaits de la légalité. C'est la revue juridique où l'on parle d'humanité, de civilisation, de la fraternité des juristes, du respect réciproque entre les avocats et les magistrats et du grand rôle social des juristes, qui s'obstinaient de ne soutenir que leur rôle professionnel. Nous combattons pour la gratuité de la justice et pour l'indépendance des juges. Nous avons rudement combattu, mais nous pouvons chanter aujourd'hui la victoire, parceque nos adversaires d'idées, ne nous appellent plus des anarchistes et des bolchéviques, comme au commencement de la lutte, mais seulement des hommes curieux.

Voilà, Monsieur le Président, nos défauts et nos qualités. Mais nous avons encore une grande, qualité, dont nous sommes spécialement fiers: nous aimons la Pologne, cette nation martyre, qui a la destinée d'être et de rester notre alliée. Et changeant un peu votre ancienne lithanie, du temps de vos malheurs, nous les roumains, nous le disons pour que tout le monde l'entende, que: si Dieu est trop haut et si la France est trop loin, la Pologne est tout près. Vive la Pologne, Vivent les juristes polonais.

Maintenant, de la part du Curierul Judiciar je vous prie de nous faire l'honneur de compter parmi les membres de son comité de rédaction.

Discursul d-lui CONSTANTIN A. STOEANOVICI

*Monsieur le Président,
Messieurs,*

Les relations qui s'établissent entre les juriconsultes des différents pays à l'occasion des visites que se font mutuellement, les membres marçants de la Science juridique, comme celle que nous fait maintenant Monsieur le Président Rappaport, aident heureusement la réalisation du but poursuivi par tout juriste civilisé : l'unification du droit de tous les pays.

Les paroles prononcées par Monsieur le Président nous prouvent qu'il est de ceux qui ne demandent qu'à aider ce mouvement dont le résultat sera de faciliter les relations entre tous les pays.

Briand a Locarno eut une phrase très heureuse, qui confirme parfaitement, cette idée de l'unification mondiale du droit lorsqu'il dit à Luther qu'à l'heure qu'il est, dans les conférences internationales, les représentants des Puissances ne doivent plus se considérer comme représentants de différentes nations, mais comme des Européens.

Si, après la guerre, pour régler des questions que pourraient séparer les intérêts poursuivis par chaque nation, on arrive à considérer les intérêts de chaque peuple comme étant l'intérêt d'une Europe unifiée, il est clair que cette unification politique internationale rêvée par les diplomates à Locarno, aujourd'hui ne pourrait exister sans l'unification simultanée des lois de tous les pays.

Pour nous mettre au courant du mouvement juridique de tous les pays, l'arrivée parmi nous des plus dignes représentants juristes de chaque nation ne fait que faciliter notre tâche.

En Roumanie le mouvement juridique est poursuivi d'un part par une revue de droit pénal qui réunit autour du très distingué professeur Julian Teodoresco les meilleurs spécialistes ; d'autre part le mouvement juridique du à notre parfait magistrat Mr. Hamangiu est entretenu par le recueil de jurisprudence des Pandectes Roumaines.

Je me vois forcé aussi de parler de ceux qui sont groupés autour du Courrier Judiciaire qui ont l'honneur de vous recevoir aujourd'hui et qui ont créés après le Courrier, la Revue de Jurisprudence Générale la Bibliothèque des grands Procès une Revue des Sociétés Commerciales, et comme couronnement d'oeuvre en vue de l'unification législative, nous avons formé la Société de Législation Comparée, affiliée à la Société de Législation Comparée de Paris.

La Société de Législation comparée de Roumanie me charge de vous prier de nous faire l'honneur d'accepter le titre de membre honorifique, afin qu'il vous soit permis de demander à vos distingués collègues de Pologne de s'unir à notre Société dans une force commune pour obtenir les places qui nous sont dues grâce à notre effort dans les Académies Internationales de Droit Comparée qui fonctionnent en Suisse auprès de la Ligue des Nations.

Le professeur Collinet, remarquable Romaniste de la Faculté de Paris, nous a promis tout son concours, et à la suite de votre visite, Messieurs le Président, nous comptons déjà sur le précieux appui que votre autorité pourra nous donner.

La réponse du Mr. le Professeur Dr. EMIL STANISLAW RAPPAPORT

*Monsieur le Président,
Messieurs,*

Je vous remercie d'abord, tant à vous, qu'aux représentants de la S-té de Législation Comparée pour le grand honneur que vous m'avez fait de me nommer membre correspondant du comité de rédaction du „Curierul Judiciar“ et membre d'honneur de cette dernière société.

Mais je suis surtout reconnaissant au Conseil d'Administration de la S-té „Curierul Judiciar“ de l'accueil chaleureux qu'il m'a réservé.

Toutes ces marques d'attention je ne les attribue pas à ma modeste personne, mais à la sympathie qui lie les juristes de la Roumanie et de la Pologne.

Il existe à ce point de vue — et je suis heureux de le constater — une sincère réciprocité et les juristes polonais ont le plaisir de voir se resserrer de plus en plus les liens des relations actives et suivies d'un pays et de l'autre.

Cette liaison des juristes de deux états voisins et amis est particulièrement nécessaire pour le développement du droit et de la législation nationale des deux pays, puisqu'en dehors d'une communauté générale d'intérêts entre tous les peuples civilisés du monde, il existe des affinités toutes spéciales entre les différentes nations, provenant du même sort historique et de la ressemblance des leurs conditions juridiques et sociales.

Le „Curierul Judiciar“ est une organisation de toutes les professions juridiques : professeurs, magistrats et avocats.

D'un effort commun ils ont créé une oeuvre qui peut être vraiment un modèle pour beaucoup d'autres et qui peut présenter une bonne base pour créer le noyau d'une collaboration des peuples du centre de l'Europe, car ils auraient, pour beaucoup de raisons, besoin d'avoir à leur disposition une revue internationale rendant compte de leurs développements législatif après la grande guerre et tous les problèmes d'unification nationale et du rapprochement internationale entre eux.

Le commencement, d'après ce que je vois, a été donné par la Roumanie qui a créé une société de Législation Comparée, affiliée à celle de Paris, et j'espère pouvoir, sous peu, vous communiquer que la Pologne aura aussi une Société pareille à l'aide de laquelle les juristes polonais, vont lier des relations serrées avec les juristes roumains.

S'inspirant de l'activité du „Curierul Judiciar“, cette revue servirait en même temps les intérêts de la Roumanie et des autres états de l'Europe Centrale et pourrait être considérée comme une manifestation de la force créatrice du droit nouveau de la nouvelle Europe.

Encore une fois, je ne veux pas finir sans exprimer mes remerciements au Conseil d'Administration de la S-té „Curierul Judiciar“ pour l'accueil si chaleureusement manifesté à mon égard, ainsi qu'à son Comité de rédaction qui a bien voulu me compter parmi ses membres.

Je lève mon verre au triomphe de la pensée juridique roumaine si brillamment manifestée par le „Curierul Judiciar“.

ROBA

„L'habit ne fait pas le moine“

Consiliul de disciplină al baroului de Ilfov în dorința laudabilă de a ridică prestigiul corpului, a hotărât să înceapă cu aparențe, nădăjduind probabil să ajungă în urmă și la întărirea sufletească a membrilor corpului nostru.

Procedeu este prin urmare, să se plece dela formă pentru a se ajunge la fond.

Să vedem, dacă acest procedeu este cel mai fericit și în acelaș timp cel mai potrivit cu trecutul nostru și nevoile actuale.

Consiliul de disciplină de înaintea celui actual, format cam din aceleași persoane, void încă de acum doi ani să introducă roba. Imi aduc aminte, că unui distins coleg care mă rugă să iscălesc pantașa prin care se cerea introducerea robei, i-am răspuns cu o zicătoare: „ce-i lipsește chelului... tichie de mărgăritar“.

Este adevărat, că împărțirea justiției trebuie, să se facă într'un cadru de solemnitate și roba este unul din mijloacele externe, care poate da un fast deosebit ședințelor instanțelor de judecată.

Pare că vezi pe „maestrul“ purtând o mantie ce cade în falduri elegante, cu mânecile largi căptușite cu mătăsă și cu bareta albă ca zăpada la gât, ca un simbol de puritate a justiției pe care aveă să o înfăptuiască. Cu gesturi largi, armonizându-le cu cuvântul și cu intonația pentru a redă într'o formă impecabilă gândirea și simțirea lui asupra cauzei ce o susține, maestrul apare în haina impunătoare, ca un trimes al divinității, pentru a propovădui această admirabilă religie, care se chiamă Justiția... Este frumos, nu este așa?

Numai că, visurile cele mai fermecătoare nu pot să se realizeze ori unde ci trebuie să corespundă unei necesități și să se impună astfel dela sine.

Știu că susținătorii robei, vor aduce ca suprem argument afirmatiunea exactă de altfel, că așa este și în Franța sau în alte țări cu o veche civilizație. Foarte adevărat. Dar ceace legitimează în alte țări această îmbrăcămintă pompoasă la avocați, este tocmai civilizația de mai multe ori seculară, este obiceiul de demult de a se îmbrăcă astfel, este puterea tradiției care dă toată seriozitatea unui fapt, care luat izolat și împrumutat fără rost de o societate ce nu a avut o astfel de tradiție, îi dă aspectul neseriozității, care poate merge până la ridicol.

Tradiția robei dă avocatului o eleganță naturală și aristocratică, care nu se poate învăța dela o zi pe alta, pe când roba fără tradiție, afară de unele excepțiuni, ar face să apară pe culuare, pe scări, în ședințe, siluete pline de grotesc, împiedi-

cându-se în falduri, sau ținându-le în sus pe când ar fugi dela o secție la alta.

De n'ar fi decât perspectiva acestui spectacol inelegant și încă nu ar trebui să se introducă roba, dar nu e numai atât.

Roba este o haină costisitoare și ca să fie impunătoare trebuie să nu fie zdrențuită nici murdară, mai ales baretele albe dela gât.

Din totalul colegilor abia un procent de 10 la sută câștigă sume mari, cari să treacă peste nevoile de toate zilele, mulți abia câștigă existența și mai mulți nici atât.

Mă întreb cum ar putea să facă o cheltuială superfluă colegul, care are alte greutăți de învins? Se va spune, dar roba nu este obligatorie, așa dar cine n'are bani să nu-și facă.

După cum se vede, socoteala e simplă. Avocatul care câștigă mult va face cochetării în robe de mătăsă, iar cel ce câștigă puțin va trece umilit pe lângă ceilalți.

Selețiunea se va face mai ușor. Avocatul cu robă va fi „maestrul“, cel fără robă va fi avocatul umil, cu drepturi și pretenții mai mici... fiindcă n'are falduri și bareta albă.

Și lucrurile nu vor rămâne aci; cei ce nu vor putea să aibe o robă proprie vor închiria. Vre-un croitor mai isteț va instală la tribunal o garde-robă, unde avocații ce nu au robă, în schimbul unei sume mici, s'ar putea îmbrăcă și ei ca și ceilalți.

Atunci se va vedea roba mari pe trupuri mici și invers, mânece scurte pe mâini lungi și invers, barete a căror culoare albă ar fi cam dubioasă, robe roase sau lustruite, în fine un fel de figuranți de teatru îmbrăcați în costume scoase de ocazie din fundul vre-unui dulap.

La ineleganța mișcărilor și atitudinilor s'ar adăoga ineleganța costumului însuși și încă nu ar fi tot și acest lucru din urmă despre care voi vorbi, este cel mai important.

Dacă „roba“ ar putea în adevăr să purifice baroul de toate elementele rele, dacă unui din colegi despre cari se vorbește, — desigur puțin la număr — s'ar îndreptă trecând prin purgatoriul castanului, dacă sufletul avocatului s'ar înălță mai mult prin portul noului costum... atunci bine înțeles că ar trebui să fim pentru robă. Dar este posibil ca o cârpă de orice calitate ar fi și oricât de bine ar fi croită, să aibe vre-o înrâurire asupra sufletului? Înțelepciunea tuturor popoarelor ne spune „că nu haina face pe om“. Atunci de ce să credem că „roba“ ar putea aveă o deosebită putere miraculoasă, alta decât celelalte costume?

Cari sunt relele de cari suferă baroul nostru? Un distins coleg, d. I. Gr. Periețeanu, într'un articol care a făcut senzație, a ridicat colțul vălului. Fără îndoială că baroul în sine ca institutie, reprezentată prin marea majoritate a avocaților, este în afară de vre-o acuzație. Este vorba numai de acele elemente, cari nu practică profesiunea de avocat în adevăratul înțeles al cuvântului, ci cari se servesc de ea ca de un paravan, în dosul căruia să-și aranjeze treburile pe ascuns.

În primul rând sunt acei avocați cari în fond sunt simplii intermediari, pe cari nu-i vezi apărând la bară, dar cari vorbesc de onorarii fantastice, pe cari le câștigă... ca avocați. Despre aceștia nu a vorbit d. I. Gr. Periețeanu.

În al doilea rând, sunt acei avocați, la care face aluzie d. Periețeanu, cari au puterea magică să corecționalizeze afaceri civile sau comerciale, sau să

comercializeze și să transforme în afaceri civile, afaceri corecționale, precum și aceia cari fascinează justiția prin mijloace oculte, cari nu sunt numai cuvântul sau priceperea.

Prima categorie — avocatul intermediar — coabază prestigiul profesiei noastre, dar nu constituie un pericol pentru însăși profesia. Ei ar trebui scoși din rândul nostru fiindcă fac o altă profesie, care nu cadrează cu profesia frumoasă de avocat.

Cea de a doua categorie — avocatul cu puterea magică, — care transformă civilul și comercialul în penal și invers și cari fascinează justiția prin mijloace oculte, aceasta este categoria periculoasă, fiindcă se găsește în mijlocul nostru, sunt prietenii noștri de toate zilele, cari însă nu aleg mijloacele pentru a câștiga cauza.

Acest fel de advocați produc o deprimare sufletească în rândul advocaților noi cu consecințe fatale pentru prestigiul profesiei noastre. Unii se descurajează, alții se căznesc să facă la fel cu cei ce le-au produs deziluzia și numai puțini rămân cu credința neștirbită în împărțirea dreptății.

Nu vreau azi să caut mijloacele de îndreptare a relelor. Le-am amintit pentru a mă întreba din nou, întrucât „roba“ ar putea scăpa baroul de cei cari cobor prestigiul profesiei noastre, practicând o altă profesie sau recurgând la diferite puteri oculte, cari nu sunt la îndemâna oricui?

Nu, roba nu va putea avea vreo influență asupra reputațiunii breslei noastre, cu atât mai puțin, cu cât sunt convins ca tocmai aceia dintre noi pe cari n'am mai dorî să-i avem în mijlocul nostru, vor avea robele cele mai luxcase și mai elegante.

Tradiția nu există în favoarea robei, masa mare a advocaților nu au mijloace materiale suficiente ca să suporte o nouă cheltuială, îndreptarea celor răi nu se poate face pe calea aceasta... atunci pentru ce actualul Consiliu de disciplină aleargă după aparențe, după deșertăciuni?

Sunt atâtea alte lucruri de făcut, de cari ar trebui să se ocupe Consiliul de disciplină, în cât este inutil să cumpărăm tichia de mărgăritar, ca să împodobim pleșuvi.

ALEXANDRU OTETELIȘANU
Avocat

Din nevoile Magistraților

Greutatea vieții accentuându-se din zi în zi, situația magistraților, și în general a tuturor funcționarilor publici, devine din ce în ce mai tristă.

Domnul Ministru al Justiției, adânc convins de nesfârșitele dificultăți cu care avem de luptat din cauza salariilor atât de mici, a declarat la congresul advocaților ținut la Kișinău, că se preocupă și va avea grije ca să ne vină în ajutor. Bunele sentimente ce domnia-sa a arătat totdeauna față de corpul judecătoresc, este o garanție că salariile ne vor fi mărite în noul buget.

Dar numai cu atât, problema nu este rezolvată. Mai trebuiesc luate și alte măsuri pentru îndreptarea situației.

Iată unele pe care le preconizez și care ar merita să fie imediat studiate, și puse în aplicare cât mai repede.

1) Iniințarea unei Case de ajutor în genul Casei corpului didactic, Casei muncii C. F. R., Casei funcționarilor P. T. T., Casei ofițerilor, etc.

2) Acordarea de împrumuturi magistraților care având loc, vor să-și facă casă. În acest caz, imobilul ar rămâne ca garanție ipotecară pentru plata capitalului împrumutat. Statul ar mai putea veni în ajutor dând lemne de construcție din pădurile sale, cu un preț redus, iar munca brută s'ar putea face cu oamenii aflați în închisorile pendinte de ministerul justiției.

3) Inscierea din oficiu la Casele de asigurări sociale, pendinte de Ministerul Muncii și Ocrotirilor sociale. Prin aceste Case, în schimbul unei cotizații lunare, foarte mici, am avea în caz de boală, medic și medicamente gratuite și chiar un ajutor bănesc.

4) Aprovizionarea cu produsele terenurilor cultivate pe o scară destul de întinsă de către închisorile din Ardeal.

Dezideratul dela punctul 2 și 4 a existat deja în Ardeal încă sub regimul Maghiar, când Statul acordă împrumuturi în condițiuni foarte lesnicioase. Sistemul se practică acum în Ungaria și Germania.

Cât privește dezideratul dela punctul 4, el a fost menținut într'o mică măsură și de regimul român, până anul acesta, când spre marea noastră nedumire, am aflat că Direcția închisorilor a interzis orice aprovizionare, chiar cu cereale sau alte produse agricole care întrec trebuințele locale ale închisorilor.

Dezideratul dela punctul 3, se practică acum în Franța.

La aceste patru deziderate s'ar mai putea adăoga un al cincelea, și anume o reducere de 75 la sută pe C. F. R.

Lucrul deci nu e greu de făcut. Se cere numai puțină bunăvoință, inițiativă și oarecare spirit inventiv pentru a găsi resursa bugetară necesară creării fondului de ajutor aferent Casei magistraților. O simplă majorare a taxelor de timbru, care azi sunt atât de reduse, ar putea da un fond suficient atât pentru dezideratul dela punctul I, cât și cel dela punctul II. Și poate că oameni mai pricepuți în mecanismul bugetar, ar mai găsi și alte resurse.

Chestiunea rămâne deschisă, și cred că coloanele „Curierului Judiciar“ vor da ospitalitate, ca întotdeauna, oricărei soluții care ar veni în sprijinul măsurilor ce propun. Căci încă odată adaog, numai simpla majorare a salariilor, nu este suficientă pentru a scăpa de situația penibilă creată azi magistratului, care de multe ori se întrebă cu grije dacă mâine va avea pâine pe masă, un lemn în sobă și o haină nezdrențuită pe el, fără să recurgă la expediente sau împrumuturi oneroase și incalificabile, cu independența materială de care trebuie să ne bucurăm.

VLADIMIR MAVRODINEANU
Consilier la Curtea de Apel Târgu-Mureș

INCONSTITUȚIONALITATEA

art. 38 din legea pentru dobândirea și pierderea naționalității române

Constituția promulgată pe ziua de 28 Martie 1923 consacră prin art. 6 principiul deplinei egalități a celor două sexe, ca fundament al drepturilor civile ale femeilor. Sunt de atunci 2 ani și jumătate și nimic nu s'a clădit pe acest principiu. Când afirm aceasta nu omit existența legii privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, din 24 Februarie 1924. Această lege prin art. 38 revizuește într'adevăr art. 19 cod. civ., călcând totuși principiul constituțional din art. 6.

Sub cârmuirea art. 19 cod. civ. femeia română căsătorită cu un străin pierde fără excepție naționalitatea sa, urmând-o pe a soțului sau neurmând nici una, când acesta era heimatlos.

Sub guvernarea art. 38 al noii legi, Româna continuă să piardă naționalitatea însă „exceptându-se cazul“, spune legea, când soțul ar fi heimatlos sau femeia și-ar rezervă în mod expres și autentic, înainte de căsătorie, naționalitatea română.

Această dispoziție de lege e neconstituțională. Ea calcă principiul egalității depline a celor două sexe, consacrat prin constituție, sancționând actul juridic al mariajului, după cum e privit în persoana femeii sau a bărbatului, cu două măsuri diferite și inegale. Pentru femeie acest act provoacă pierderea ipso facto a calității de româncă, pentru bărbat n'are nici o influență asupra naționalității lui. Bărbatul nu-și pierde naționalitatea română decât ca urmare a voinței sale, declarată sau rezultând din anume acte grave, ce le-ar fi săvârșit. Femeia își pierde naționalitatea și prin faptul căsătoriei care nu are nici o legătură cu această materie și care răspunde la cu totul alte năzuinți.

Excepțiunile din lege confirmă regula pierderii naționalității prin căsătorie. Dar în același timp a aceste excepții sdruncină însuși principiul ei, acelaș care a dăinuit sub întreaga domnie a codului Napoleon: puterea maritală.

Legiuitorul din 24 Februarie 1924 nu mai crede în sacro-santa putere maritală. Femeia română nu e numai decât o ființă inferioară și inferioritatea ei nu mai e neapărată condiție a dăinuiri familiei. Dar de acolo și până la a o trata ca pe o ființă întreagă, liberă și respectată în voința ei, mai e un popas: art. 38 al legii care o obligă să declare în formă autentică că înțelege să-și păstreze această situație. În lipsa unei asemenea declarații, femeia e lipsită de calitatea de româncă. Or, art. 6 din Constituție nu dă în căderea legilor ordinare să stabilească condițiile sub care femeile își vor exercita drepturile civile, ci dispune pur și simplu să se conformeze principiului deplinei egalități a celor două sexe.

Dispozițiunile art. 38 stabilesc o evidentă deosebire în tratamentul celor două sexe prin faptul că bărbatul căsătorindu-se cu o străină aduce țării un membru mai mult, pe soția lui. Femeia căsătorită cu un străin se pierde și pe ea din punct de vedere al naționalității. Să fie poate în interesul națiunii ca femeia română, măritată cu un străin să fie deslipită de țara ei, în timp ce străina măritată cu un român e primită la sânul țării? Nu văd nici unul.

Dispozițiunile art. 38 nu se reazămă nici pe ve-

chea concepție a puterii maritală, nici pe noul principiu constituțional, care nu face decât să consacre o situație socială în formație, aceea a egalității celor două sexe în fața vieții civile. Prin ele se păstrează femeia în închisoare, dar i se dau cheile. *E o situație falsă și juridicește inexplicabilă. N'are la baza ei nici prezumția unei voințe, nici sancțiunea unui fapt grav din punct de vedere național și nici vechea concepție a puterii maritală fundament al familiei.*

Rămâne bine înțeles mai departe deschisă chestiunea dacă soțul străin, schimbând naționalitatea, soția rămâne la prima naționalitate a soțului pe care i-a hărăzit-o legea română, sau revine la naționalitatea ei?

Oricât de îngust ar fi câmpul de aplicație și de consecințe practice ale acestei dispozițiuni legale, am semnalat neconstituționalitatea ei, pentru că trebuia să fie prima piatră la ridicarea edificiului noii concepțiuni juridico-sociale a femeii române și n'a fost decât prima călcare a acestei concepții.

Astăzi, când femeia din ce în ce mai mult pe deasupra familiei pe care și-o întemeiază, se simte legată, nu numai afectiv, dar prin interese și activitate de societatea în care s'a născut, a-i condiționă de îndeplinirea unor forme care nu se cer bărbatului păstrarea naționalității, este o dată cu călcarea flagrantă a principiului pus de constituție în art. 6, o gravă atingere adusă libertății ei.

MARG. PAXIMADE-GHELMEGEANU

Există incompatibilitate între judecătorul militar care a judecat pe un inculpat în lipsă să nu mai poată judeca opoziția contra sentinței date în lipsă?

Sublt. de rezervă Z. fusese judecat în lipsă conf. art. 173 C. J. M. și condamnat. Contra acestei sentințe, numitul face opoziție în termen util și revine să se judece înaintea aceleiasi instante, care îi menține pedeapsa. Impotriva acestei condamnări, dânsul face recurs. Consiliul de revizie al armatei, bazat pe art. 23 C. J. M., care zice că: „nimeni nu poate lua parte ca judecător... dacă a luat parte mai înainte la pricină ca membru al unui tribunal militar“, a casat cu trimitere, constatând că trei din judecătorii cari se pronunțaseră la judecata în lipsă, au intrat în juriul de judecată la opoziție.

În adevăr, dacă examinăm la prima vedere acest articol în litera lui, găsim întemeiată motivarea instanței de casare. Din spiritul și economia legii însă, interpretarea acestui text urmează a se face după următoarele considerente:

1) Procedura prevede că judecata se poate face: a) în absență ori în contumacie, după cum e vorba de delict sau crimă, neascultându-se decât comisarul Regal în rechizițiile sale și grefierul în citirea pieselor dela dosar, fără martori în apărare și fără apărător, și b) în prezență, față fiind: inculpatul, martorii și apărătorul, când debaterile au loc pe cale contencioasă, în contradictoriu.

Așa dar pe când în prima procedură (care nu e decât o satisfacție dată Ministerului public, atunci

când inculpatul se sustrage dela judecată) judecata se face în mod *unilateral*, în al doilea caz ea se face cu respectarea marelui principiu: „*Audiatum et altera pars*“, judecătorii ascultând, pe lângă acuzator și pe acuzat în mijloacele sale de apărare. Deci nu poate fi vorba de preconcepere, de judecată „*apriorică*“, de oarece depozițiile martorilor, piesele aduse în descărcare și apărare, sunt de natură a schimba fundamental vechea convingere și a forma alta nouă, ținând seamă că judecătorii trebuie considerati absolut obiectivi și neinfluențabili.

2) Insuși art. 173 C. J. M. prevede și lasă a se înțelege că una e judecata în lipsă și alta e cea în contradictoriu (adevărată judecată) și că numai atunci sentința dată în lipsă rămâne bună, când opozantul, neprezentându-se spre a-și susține opoziția, lasă a se înțelege că se mulțumește cu vechea hotărâre.

3) De altfel realitatea a dovedit că foarte adeseori la opoziție consiliul a achitat pe un opozant condamnat *chiar la maximum* în absență, dovadă că el nu s'a lăsat influențat de vechea hotărâre.

4) In art. 172 C. J. M. și 481 pr. pen. se arată că la contumaci, când se dau prinși, hotărârile anterioare sunt *nimicite*, principiu ce rezultă și din codul militar francez cât și din codul penal francez art. 187) care zice că „...*la condamnation par défaut sera comme non avenue*“, încă o probă că judecata în lipsă nu trebuie și nu poate influența asupra celei în prezență.

5) Dar codul de proc. penală română nici nu prevede incompatibilitatea juratului de a judeca, dacă ar mai fi judecat și în lipsă pe un inculpat. Acest lucru însă e prescris de art. 276 proc. civ. al nostru, care, la alin. 7 zice că orice judecător se va recuză „dacă a mai luat parte la această pricină ca judecător, arbitru sau expert“. Interpretarea juridică însă a acestui text a fost în mod unanim una și aceeași, iar instanța înaltă de casație, prin două vechi jurisprudențe, rămase în picioare până azi, a statuat că legea deși prevede recuzarea de mai sus, ea nu se referă la opozițiuni, revizuirii, sau contestații, ci că: „...*departe de a voi ca judecătorii cari au luat parte la hotărârea atacată prin acele căi să fie recuzați, din contra, a ținut ca tot ei să examineze aceste atacuri și să reformeze (sentința) dacă va fi viciată și să o menție dacă ar fi bună*“. (Em. Dan, Cod. proc. civ. adn. p. 408).

Instanțele civile de altmintrelea procedează în mod obișnuit în acest mod, și nici odată Casația nu a anulat vre-o hotărâre din acest motiv.

6) Mai mult: Consiliul de revizie al Armatei prin două decizii anterioare (Nr. 8 din 1884 și Nr. 33 din 1892) a stabilit în sensul vederilor mai sus expuse, că: „...*nu e caz de incompatibilitate ca Consiliul care a judecat pe un inculpat în absență, a nu putea judeca din nou opoziția făcută contra sentinței dată în absență*“.

Rezultă dar, din toate aceste, că art. 23 C. J. M. ca și 276 pr. civ. se referă la cazuri când un magistrat judecă și se pronunță la un tribunal, în mod *definitiv și după desbateri contradictorii*, iar apoi printr'o eventuală înaintare a sa la Curtea de apel ar avea a se pronunță în aceeași cauză venită și ea în apel; sau la consiliile de război când un ofițer judecător s'ar mută la un alt Corp de armată, unde ar fi numit iarăși judecător și chemat a se pronunță în aceeași chestie penală, venită prin recurs, etc.

Ca atare, față de principiile de drept de mai sus și de practica juridică, nu poate fi incompatibilitate și nici recuzare pentru judecătorii lipsei de a judeca și opoziția, și că din contra aceasta este norma juridică.

COLONEL C. MANOLACHE

Prim Comisar Regal C. IV A.

Fiscul în luptă cu justiția

Concepția actuală de excesivă fiscalitate a statului, creiază nenumărate nemulțumiri, al căror ecou, s'a făcut în ultimul timp, presa noastră juridică.

Zadarnice vor fi recente încercări laudabile de a accelera judecățile, pe câtă vreme nu se va ataca acel izvor nesecat de nulități și decăderi, ce constituie legea timbrului.

Zilnic revistele noastre juridice, publică spețe deduse înaintea diferitelor instanțe judecătorești, din care se constată că procese importante s'au pierdut, pentru sume derizorii, ne cari împicinatii au omis a le vărsa statului, sub forma de timbre, sau pentru neobservarea a numeroase dispozițiuni ridicole și adesea neclare ale legii timbrului, spre ex. neanularea timbrului mobil, scriind chiar primul cuvânt pe el (art. 7 legea timbrului).

Zilnic se anulează de către instanțele judecătorești acțiuni, apeluri, recursuri, proceduri, etc. pentru lipsa sau insuficiența timbrului, aducând pe justițiabili la desperare.

Intr'adevăr, puneți-vă în situația aceuia, care cu atâta cheltuială de bani, timp și energie, poartă un proces ani întregi și pe care totuși îl pierde în ultimul moment, chiar după ce a epuizat toate instanțele și a ajuns la Casație, pentru simplul motiv, că s'a găsit în urmă că acțiunea sau apelul, etc., trebuia scris pe o coală de 20 lei, în loc de zece, că o dovadă de înmânarea unei citațiuni poartă pe ea 4 lei în loc de 5, sau că în localitate nefiind timbre, a omis a cere binevoitoarea certificare a primarului, chiar pe însuși actul, și veți găsi că fiscul terorizează justiția.

Puneți-vă în situația magistratului, sclav al legii în acest caz, legea timbrului fiind de strictă interpretare, care e obligat, chiar contra conștiinței lui și a echității, să consfințească în drept lăcomia statului mîncău, care neaustorește și cea mai ideală dintre misiunile sale și să pună semnătura sa pe o hotărâre de strigătoare nedreptate, și vă veți revoltă împreună cu acesta.

Justiția, ca și cultura, este fundamentul statului, dar pe când învățământul este gratuit (cel puțin așa spune Constituția, dar cei ce învață spun contrariul), justiția se plătește cu bani grei și adesea nu mai este accesibilă săracului.

MATEI CANTACUZINO

(A MINTIRI)

..... Simțul de dreptate care este în noi, ca sinteză a năzuințelor celor mai înalte și a sentimentelor celor mai nobile de care ființa omenească • susceptibilă de a avea conștiință.

MATEI CANTACUZINO

S'a stins

S'a stins ca un soare, într'o superbă apoteoză.

Profesorul, care ca un rug aprins, a iluminat cărările elevilor, prietenilor și admiratorilor, a închis ochii deapururi. El, care a lărgit și dns departe orizonturile cugetărei omenești și a sădit și făcut să rodească și să inflorească, într'o splendidă eflorescență, sămânța roditoare a științei dreptului, doarme acum de veci, în odihna netulburată depe dealul dela Ciurea.

Dar a apus și *Jurisconsultul* al cărui cuget și suflet înfrigorat de cele mai nobile și generoase avânturi, a răspundit și a risipit chiar, cu o rară și nepăsătoare fecunditate, conceptele de drept într'o formă pe care până la el, limba românească nu a posedat-o încă.

S'a stins o flacără pururea vie, arzând nepotolită în slujba celei mai nobile indeletniciri:

Nobilă, în înțelesul cel mai înalt și-n accepțiunea cea mai deziintersată a acestui cuvânt;

Indeletnicire, a unei meniri și misiuni, cea mai frumoasă la care poate aspira o minte superioară și cea mai curată pe care o poate răvni, o inimă de apostol: propovăduirea justului, binelui, adevărului și frumosului.

Dar pe lângă aceste pierderi ce le îndură Societatea Românească, a mai apus și *Artistul jurisconsult* al cărui grai ne fermecă, fie la bara justiției, fie în incinta parlamentului, fie depe înălțimea catedrei universitare, ori în grădinița din preajma casei sale pe dealul Copoului, în convorbirile sale particulare.

Cine a avut marele și rarul merit să-l apropie și deosebita cinste să fie deseori în contact mai intim cu el, nu-l va uita niciodată: va fi înrăurit todeauna de puternica lui personalitate, care se vedea totuș așa de simplă, în toată măreția ca și în toată strălucirea ei.

Ce minunate și originale erau conceptele lui și ce adâncime nebănuită cuprindeau ele în forma așa de aleasă și de savantă, dar totuș cuprinzătoare de înțeleșul tuturor.

Mi aduc aminte cu o rară mulțumire și cu o profundă venerație de orele petrecute cu *Matei Cantacuzino*, fie dimineața, fie seara, în grădinița din preajma casei depe Copou.

Era Ministrul Instrucțiunii și al Cultelor și era pe timpurl pribegiei noastre la Iași — durerea și jalea pribegiei noastre.

Eram singurul avocat al statului la acel Minister, ce mai rămăsesem în a doua Capitală a Țării și adevseori, îmi găseam de lucru sau mi-l făceam, ca să-i duc Ministrului spre rezolvare, diferitele cesțiuni de contencios.

Incă dela primele audiențe acordate acasă, m'am pătruns de frumusețea și adâncimea filosofică a celui grai juridic pe care-l azeam acum în intimitatea conversațiunii și-n cadrul prietenesc și m'am simțit robit ca de o vrajă, de noblețea, distincțiunea și delicateta unui spirit, așa de ales dar și atât de complex, în vasta lui cultură și-n viguroasa lui personalitate.

Il urmăream cu aviditate, nu numai în adâncurile cunoștințelor lui de drept și-n înalta lui filosofie, în care deseori mă împleteam fericit printre cele mai profunde subtilități, dar il urmăream cu voluptate chiar, până în cele mai mici și neînsemnate gesturi, expresiuni

Gratuitatea ar fi idealul, totuși fiindcă Statul nu se poate lipsi de apreciable sumă, pe care o obține din exploatarea dreptății, s'ar putea concilia interesele acestuia, cu ale imprișinatilor, suprimând decăderile și nulitățile din legea timbrului și făcând loc altor sancțiuni tot așa de eficace, pentru a nu fi frustat (termen consacrat în materie fiscală). Un contract de închiriere, nefăcut pe timbru legal nu e nul, ci contravenientul va plăti timbrul înzecit ca amendă, pe când o acțiune, apel, procedură, etc. netimbrată sau insuficient timbrată, va fi anulată. De ce două sancțiuni deosebite în acelaș caz? Principiul care se impune este: „ubi eadem ratio, eadem solutio“.

Nu s'ar putea, oare, ca și în acest caz sancțiunea să fie o amendă?

Statul n'ar perde nimic, și imprișinatul va fi la rândul său mulțumit, căci desigur ar prefera să plătească mai mult, decât să piardă totul, sau să înceapă dela capăt.

Iată o acțiune, respinsă la prima instanță, susceptibilă totuși a fi reformată. Reclamantul face apel, care în urmă e anulat ca netimbrat. A pierdut definitiv dreptul său, fără posibilitate de înșănătoșire, căci procedura la rândul ei fixează termene fatale. De câte sacrificii n'ar fi capabil acesta, numai să-și recapete dreptul iremediabil pierdut? La baza oricărei hotărâri judecătorești e presupusă a fi echitatea.

Dar care este justificarea pierderii dreptului reclamantului și a câștigului de cauză dat pârâtului, în cazul mai sus arătat? E, oare, legitim, mai bine zis echitabil, ca pârâtul să câștige procesul, contra dreptății evidente, numai și numai pentru motivul că statul a încasat mai puțin câțiva lei? Nu este aceasta consacrară celei mai mari nedreptăți? Și oare, pe altă cale, statul nu putea să intre în posesia banilor cu care a fost frustat, fără ca reclamantul să-și piardă dreptul, iar pârâtul pe nedrept să câștige?

Căci, în definitiv, un apel, recurs, etc., respins ca netimbrat sau insuficient timbrat, mai totdeauna este definitiv pierdut, partea nemai fiind în termen a face un altul și statul la rândul său nu câștigă nimic, pe când dacă sancțiunea ar fi o amendă, nici statul n'ar perde și nici reclamantul.

Iată, dar, cum interesul pur fiscal, opune piedică dreptății. Și să nu se uite că, lipsa sau insuficiența timbrului, nu se datorește relei voințe a imprișinatului, ci mai totdeauna textului neclar și susceptibil de numeroase interpretări, al legii timbrului, căreia cad victimă chiar juriști consumați, iar exemplul de mai sus nu e izolat și nici mereu acelaș.

În legislațiile fiscale ale teritoriilor alipite, nu găsim asemenea decăderi și cred că în viitoarea modificare a legii timbrului, în studiu mi se pare, nu vor mai figura, spre deplina satisfacție a tuturor. Deasemenea, o redacțiune clară a legii, va da loc la cât mai puține nemulțumiri, și ar fi de dorit ca nici o cerere în justiție să nu mai fie anulată pentru înfrângerea legii timbrului.

Accelerarea, prin aceasta începe.

August 1925.

VICTOR P. DIMITRIU

Avocat, Herta

ale figuri și intonațiuni ori inflexiuni ale glasului; foarte adeseori, stenografiam prelegerea adecvată speței ce rezolvam împreună, în văzul și sub surâsul lui blând, părintesc și îngăduitor.

Căci erau adevărate prelegeri, succinte bine înțeles dar totuși complete sinteze de drept, observațiunile ce făcea actelor birocrației ce-i prezentam și rezoluțiunile ce apoi puneam.

Matei Cantacuzino a rămas puțin timp Ministrul meu, dar chiar la vârsta și experiența mea, am învățat atunci atâtea lucruri frumoase dela el, și, atâtea cunoștințe noul am căpătat în întreg complexul și-n întreg câmpul activității acelui departament ca și în întreaga sferă a cugetării omenești încât, azi când scriu aceste rânduri, mă simt pătruns de un adânc sentiment de respect, de recunoștință și de nețărmurită admirațiune pentru savantul deapauri apus: de *respect*, pentru acea podoabă a baroului și a oratoriei române, pentru desăvârșita și aprofundată cunoștință a Dreptului, în toate nesfârșitele lui controverse și-n toate împletiturile lui subtile din relațiunile omenești;

De *recunoștință*, pentru tot ceea ce m'a învățat și pentru tot ceea ce m'a făcut să simt cu atâta intensitate, purtându-mă adeseori în sferile senine, luminoase și fericite ale artei și ale idealului și

De *nesfârșită admirațiune*, pentru acea armonie a graiului și a alcătuirii omenești, pentru acel avânt generos al sufletului, pentru toată nemărginita bunătate care întovărășea cugetarea, sentențele și actele lui, pentru senzibilitatea lui de artist, pentru noblețea gestului, pentru delicatetea inimii, — pentru acel armonios și superior eu, ce a caracterizat și a fost făptura lui *Matei Cantacuzino*.

* * *

Mai târziu, peste doi ani, am reintrat în magistratură. Nu m'am prezentat însă la post și nici chiar nu am depus jurământul.

Am așteptat: era intuițiunea ce-mi stăpânea hotărârea sau era o nelămurită presimțire?

Nu știu.

Știu numai că într-o bună zi, *Matei Cantacuzino* la Departamentul justiției.

M'am prezentat îndată la Minister și i-am solicitat o audiență: m'a făcut să aștept câte-va momente, apoi mă chemă.

„Să mă ierți că te-am făcut să aștepti Eram tocmai într-o conferință cu doi tineri judecători din Ardeal. Știi, tinerii de dincolo și mai ales de după războiu, sunt tare susceptibili și nu-i puteam congedia în grabă“.

„Ce te aduce la Ministerul Justiției?“ sfârși el surzând.

Am fost numit consilier la curtea de Apel din Târgu-Mureș și nu m'am prezentat încă la post și nici jurământul nu l-am depus, până ce mai întâi n'am venit să vă întreb dacă îmi dați agrementul.

Ce înțeles dai cuvântului acestuia?

—Adică dacă merit acest post însemnat.

—Se poate să te mai îndoești? Sunt chiar fericit de hotărârea luată de a te duce în Transilvania.“

A continuat apoi să-mi vorbească despre Ardeal, despre trebuințele și năzuințele de acolo și mai ales mi-a indicat, cu toată înflăcărea și cu un simțământ de a-prigă dragoste de neam, rostul și misiunea magistraților din vechiul regat, trimiși acolo.

Ce păcat că nu pot reda, în forma lor așa de superior — frumoasă și vibrând de un nobil patriotism, instrucțiunile și recomandările ce mi-a dat atunci.

Înainte de moarte, am primit scrisoarea de mai jos și cea mai depe urmă.

O public, nu dintr'un sentiment de vanitate, ci de

profundă pietate și de nețărmurită durere, cu care mi-aplec fruntea și îngenunchi la căpătul lui deapauri.

Stimate Domnule Bădescu

Vă mulțumesc din inimă pentru cuvintele calde ce mi le-ați adresat.¹⁾

Aprecierile atât de binevoitoare și de indulgente din partea aceluia cari mă cunosc, dau bătrâneței mele farmecul unei dulce iluziuni, aceia de a nu fi fost cu totul de prisos, și tot odată a credinței într-o sinceră simpatie și solidaritate cu aceia de cari mă leagă o comunitate de muncă și de gândire.

Cu deosebită considerațiune
M. CANTACUZINO

Iași 20 Iulie 1925.

Pe dealul dela Ciurea, din preajma Iașilor bătrâni și uitați, lângă fiul său mort într-o spăimântătoare catastrofă de cale ferată, *Matei Cantacuzino* doarme acum, somnul lui de veci.

Elevii, prietenii și admiratorii lui, au un loc, către care gândul să le zhoare și să li-se așeze pe lespede, sub care odihnesc osemintele lui.

Va fi un loc de pelerinaj pios, unde îngenunchiând și aplecându-ne fruntea, vom cugeta, înfrigurați de amintirile lui neșterse, la inima acea plină de bunătate care a bătut, în ritmul său umanitar, pentru tot ceea ce a fost bun, frumos și adevăr; vom cugeta la acele axiome de drept redată în forma cea mai frumoasă a graiului românesc; ne vom aduce aminte de povețele și învățăturile ce ne-a dat și ne-a lăsat scumpă moștenire, dar mai ales vom cugeta și ne vom aduce aminte, despre *golul*, neîmplinit niciodată, pe care *Matei Cantacuzino* l'a lăsat în urma lui: în barou, la tribuna parlamentului și pe catedra universitară ca și la bara justiției

Și, dacă sufletul ni-se va zbuciuma ca în fața hazului pe care numai cugetarea lui l'ar fi putut umplea, o lacrimă de jale și dezolare picurându-ne pe lespede mormântului, va fi singura lui răsplătă pentru tot ceea ce a simțit, a gândit și mai ales a *dorit*, fără ca nici odată să i se îplinească.

A fi dorit o lume mai bună și altruistă, o societate românească călăuzită de un ideal moral, o cărmuire condusă de cei mai pricepuți, și-n toate acestea, a fi pus viața și căldura operei lui de învățător „*Matei Cantacuzino* n'a dorit altceva decât de a contribui la educațiunea juridică, morală și socială a tineretului“ ca și a tuturor celor ce îl apropiiau.

— Scrie el unde va:

„Atât e de imperioasă nevoia omului de a nu se simți de prisos încât ași dori să pot nădăjdui că, cu toate lacunele sale, această carte²⁾ va putea totuși servi câtorva ca un îndemn la o muncă de cercetare și de cugetare și ca o îndrumare sănătoasă. Dar oricum ar fi, am socotit că nu se cade să refuz acest semn de solidaritate sufletească credinței celor rămași și memoriei celor ce nu mai sunt“.

Requiescat în pace, acel ce a îmbelșugat literatura juridică românească, cu cele mai nestemate axiome, pe cari cugetarea lui înaripată le-a încheșat, în forma cea mai neperitoare.

LAZĂR BĂDESCU
Consilier de Casație Cluj

1925, Septembrie 10

1) Cu prilejul aniversării sale de 70 ani.

2) Elementele dreptului Civil.

CUVÂNTAREA

D-lui Președinte GR. PHEREKYDE la Curtea de Apel cu ocazia morței lui TOMA STELIAN

De câteori drapelul negru e așezat la Palatul Justiției, el vestește de o crudă lovitură, adusă în rândurile slujitorilor Dreptății. Azi, doliul este pentru un mare slujitor al Dreptății; el acoperă laolaltă Magistratura, Baroul, Facultatea de drept și tribuna Parlamentului.

Profesorul Toma Stelian, căci profesor a fost întâiu, profesor totdeauna, s'a dus dintre noi, lăsând în urma lui un gol care ne doare. Pierderea aceasta, alăturată așa de repede de pierderea lui Take Ionescu, Costică Arion, Dimitrie Alexandrescu, Matei Cantacuzino, toți colegii lui de bară și de glorie, ne umple sufletul de o nesfârșită tristețe.

Toma Stelian, după ce a consacrat magistraturei câțiva ani din viața sa, ca judecător la Iași unde eră și profesor de Drept, a intrat apoi în barou și în activitatea parlamentară. Dela început s'a distins prin dăruirea lui excepționale de strălucit orator, de om hotărât, cu mîntea clar văzătoare, cu cunoștințe adânci, cu credința neclintită în însușirile la muncă harnică și cinstită a neamului, cu adevărată dragoste comunicativă pentru ideea și pentru datoria de Dreptate.

Slujitor al Dreptului și al Justiției, aceasta a fost menirea și viața lui.

Alții vor lauda activitatea sa în afară de forul justiției, noi însă nu putem uita că numele lui Toma Stelian rămâne legat de inamovibilitatea judecătorilor de primă instanță, după examen și stagiul, acest mare act de dreptate; noi nu putem uita că răspândirea și asigurarea Justiției la sate a fost un gând de căpetenie la Toma Stelian, un gând pe care dânsul l'a realizat ca conducător al departamentului Dreptății, un gând care i-a stăpânit sufletul atât de adânc, încât el dăinuește până în exprimarea ultimelor lui dorințe.

Frățietatea aceasta intimă între cuget și fapt ne va da poate taina impresiunii deosebite ce o lăsa vorba lui, de o elocință clasică, de o rară eleganță, de o adaptare întotdeauna desăvârșită cu subiectul său. Farmecul, pe semne, cel mai mare, al cuvântării lui Toma Stelian, nu venea din ingeniositatea improvizațiunii, din scânteerea sau din splendoarea imaginii ci din soliditatea argumentelor, așezate întâiu ca niște temelii masive, pe care clădeai pe urmă, cu material controlat, acea arhitectură atât de armonioasă, unde stâlpu era de piatră și podoaba de marmoră. Cu toată căldura care-l muncea, cu toată patima de-a desvălui cât mai direct adevărul la care el credea, pledoaria sa păstra în totdeauna rectitudinea, proporțiunea și scrupulositatea unei lecțiuni de drept.

Calitățile de profesor, care a îndrumat luminos mai multe generații, se regăseau până în modul prin care avocatul încerca să convingă: căuta să deștepte înaintea de toate propria reflexiune a auditorului. Ni se pare că este cea mai mare laudă care se poate aduce unui orator.

Toate aceste înalte și neprețuite însușiri îi creiașe lui Toma Stelian o situațiune aparte în lumea dreptății. Cunoscut ca arbitru în grelile probleme ale științei Dreptului, încercat ca om drept și cunoscător de oameni, sfatul lui împrăstia obscuritățile, alegerea lui deschidea drumul celor necunos-

cuți și într'adevăr chemați. Numele lui era o lozincă și vorba lui o mărturie.

Magistratura deplânge alături de Barou pierderea lui Toma Stelian, un mare slujitor al Dreptății care a făcut cinste Țării.

IMPRESIE DE ȘEDINȚĂ

Deunăzi, în aerul înăbușit al unei săli arhipline, o rândunică, simțind furtuna, a intrat din greșală prin fereastra deschisă. După câteva zeci de ocoliri și a regăsit libertatea.

Despre care, un colaborator al revistei ne trimete următoarele rânduri:

RÉVERSIBILITÉ

*Dans une salle d'audience,
Torpeur d'été le long des murs,
Suivent l'avocat, en silence,
Juges, public sur les bancs durs.*

*Les saccades des arguments,
Les rétorsions impatientes,
L'air surchauffé, les coeurs tremblants,
La somnolence intermittente.*

*Eclats de voix citant la loi,
Paperasses et poussière,
Les syllogismes aux abois,
La vérité sur litière.*

*Grondant au loin, avant l'orage,
Le ciel plus lourd, plus obscurci,
Augmente toujours davantage
L'ombre que l'on veut faire ici.*

*Lutte de l'or que l'or attire,
Nerf de tout ce qui fut humain;
L'interjection et la satire
Ricanent, puis en sont aux mains.*

*Vers les lambris une hirondelle,
Bruit d'ailes vif, inattendu,
Tournoie et apporte avec elle
L'espace clair qu'elle a perdu.*

*Rameau d'olivier furtif,
C'est par erreur qu'elle est entrée
Et fait ses tours d'un vol craintif,
En frôlant l'issue vitrée.*

*C'est, ce faible oiseau qui palpite
Aux quatre murs à angle droit,
Ce qui sauve ce qui agite
Les crânes sec des gens de loi.*

*Tout l'orizon, cette hirondelle
Captive un temps en un champ clos;
Pas de prison s'il reste l'aile:
Dame Justice attend son los.*

ST. PETRE 1925.

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 30 Iunie 1925

Președenția d-lui AL. ALESSIU, consilier

Iosif Damian cu Apostol Stanciu

Decizia Nr. 1769

Acte relative la legarea instanței. Acte de procedură. Nulitate. Invocare în termenul prevăzut de art. 111 pr. c.

Acte relative la legarea instanței (acțiunile, opozițiunile, etc.) sunt acte de procedură. Ca atare ex-

cepțiunile privitoare la nulitatea lor nu sunt peremptorii de fond și dacă partea nu le-a invocat în termenul prevăzut de art. 111 pr. c. nu mai are dreptul a le invoca.

Curtea,

Ascultând cetirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Florescu, pe d-nii avocați ai părților în susținerea și combaterea motivelor de casare și

Deliberând,

Asupra recursului făcut de Iosif Damian contra sentinței 146-924 a Trib. Muscel, dată în proces cu Apostol Stanciu.

Văzând motivul de casare astfel formulat :

Exces de putere și violarea disp. clare și categorice ale art. 111 proc. civ. Tribunalul Muscel, prin exces de putere, fără să ție socoteală de dispozițiile acestui articol cari sună : Ori ce cauză de nulitate în privința actelor de procedură, privitoare la cererile de legarea instanței prin acțiuni, opoziții, contestații, apel, recurs în Casație și cereri de revizuire, este stinsă dacă nu se opune înaintea oricărei apărări asupra fondului; — admite incidentul tardiv, că apelul nu este semnat propriu de mine, după ce atât intimatul reclamant Apostol Stanciu cât și subsemnatul ni-l însușisem, apărându-ne în fond ambii în opoziția făcută de mine și subscrisă în mod mecanic neștiind carte.

Prin admiterea acestui incident tardiv, care în orice caz, trebuia invocat *in limine litis*, Trib. Muscel, a călcat legea, violând dispozițiile clare și categorice ale citatului articol, întrucât apelul fiind un act de procedură, lipsa semnăturii părții care l'a intentat, constituie un titlu de formă, care fiind o nulitate intrinsecă de procedură, numai poate fi invocată, dacă nu a fost propusă înainte de orice apărare asupra fondului, Cas. S. Unite 16 Nov. 1912 Dos. 1 din 913; jurisprudența Inaltei Curți de Casație, fiind constantă în acest senz. Un apel semnat cu numele apelantului, de către altă persoană, este valabil, dacă apelantul dovedește, că apelul e făcut de dânsul. Cas. I. 19 Martie 1910 Jurisprudența 15 din 910. Iregularitatea apelului, trebuie invocată, *in limine litis*, iar nu după ce s'a pledat fondul procesului. Cas. I. 28 Febr. 1877, B. p. 107 etc.

Având în vedere că prin sentința supusă prezentului recurs Tribunalul constatând că, apelul introdus de către recurentul Iosif Damian contra cărții de judecată nr. 105-920 a Jud. Ocol I rural Câmpulung este semnat de o altă persoană, ca și când dânsul n'ar ști carte, deși știe, constată că acest apel a fost introdus de o persoană fără calitate și, întrucât n'a fost ratificat în termen, îl anulează pe acest motiv ;

Că, recurentul susținând că, incidentul de nulitate nu a fost propus conform art. 111 proc. civ., în limine litis, ci în opoziția făcută de dânsul contra sentinței date în lipsa sa, Tribunalul îi respinge această apărare pe considerațiunea că, apelul său fiind nul dela început, nulitatea nu se poate acoperi prin tăcerea părților, ea constituind o excepție peremptorie de fond, care poate fi invocată în orice stare a procesului, — căci altfel, mai adaugă Tribunalul, — ar însemna că, apelul introdus neregulat să poată fi ratificat și pește termenul prevăzut de art. 316 proc. civ. și că acest termen, care este de ordine publică, să fie prelungit prin convenția părților, ceea ce este inadmisibil ;

Având în vedere că, prin motivul de casare se invoacă exces de putere și violarea disp. art. 111 proc. civ. ;

Considerând că potrivit art. 111 pr. civ. orice cauză de nulitate a actelor de procedură privitoare

la cererile de legare a instanței prin acțiuni, opoziții, contestații, apeluri, recursuri în casație și cereri de revizuire, este stinsă dacă nu se propune înaintea oricărei apărări asupra fondului ;

Că actele privitoare la legarea instanței (acțiune, opozițiune, apel, etc.) fiind acte de procedură, excepțiunile privitoare la nulitatea lor nu pot constitui excepții peremptorii de fond și ca atare dacă partea nu le-a propus în termenul prevăzut de art. 111 pr. civ., nu mai are dreptul a le invoca ;

Că, în speță este constant că apelul recurentului a fost respins ca nesusținut ; că, numai în opoziția introdusă de dânsul în contra acestei sentințe, intimatul a ridicat excepțiunea nulității acestui apel, pentru că n'ar fi fost semnat de parte ;

Că dar, această excepțiune nefiind invocată în condițiunile prevăzute de art. 111 pr. civ., numai cu violarea acestui text de lege instanța de fond a putut-o admite ;

Că de aceea motivul de casare fiind fondat recursul urmează a se admite.

Pentru aceste motive, Curtea, admite recursul, etc.

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența din 15 Maiu 1925

Președinția d-lui OSCAR N. NICOLESCU, Președinte

M. Falkenstein în proces cu Soc Loydul Maritim Român și a.

Decizia civilă No. 267

Basarabia. Urmărire. Terță persoană proprietară a bunurilor urmărite. Calea pe care se poate opune la executare. Art. 962, 1092 și 1197 proc. civ. rusă.

După procedura civilă rusă, (art. 962, 1092 și 1187) terță persoană care pretinde că are drpt de proprietate asupra bunurilor urmărite, în cazul când aceste bunuri, mobile sau imobile, se găsesc în posesiunea debitorului, nu se poate opune la executare, decât pe calea unei acțiuni principale în revendicare, iar nu pe calea extraordinară a contestațiunii, care este deschisă numai atunci când bunurile se găsesc în posesia ei de fapt.

Curtea,

În lipsa părților necitatea conform procedurii civile ruse aplicată în Basarabia,

S'a citit raportul făcut în cauză de d. consilier St. Urlățeanu.

Deliberând,

Asupra motivelor de recurs :

„Violarea art. 962, 967, 1092, 1197 și 813 proc. civilă rusă. Violarea art. 384 și 1417 codul civil rus. Denaturarea actelor de judecare asupra rezervoarelor, cum și a cererii făcută de avocatul Colțer procuratorului Societății Loyd Maritim Român, către Tribunalul Covurlui s. II-a (fila 66) și a jurnalului Nr. 2377 din 27 Februarie 1922, al aceluiași Tribunal.

„Curtea de Apel constatând că eu nu mă aillam în stăpânirea bunului, declară că nu aveam drept de contestație conform art. 962 proc. civ. rusă, ci trebuia să fac acțiune directă conf. art. 1197. Ori, textul art. 962 și urm. fiind general, calea contestațiunii este admisă pentru orice terțiu, ceea ce dejă Inalta Curte de casație a tranșat în completul de divergență („Jurisprudența Generală“ anul... luna.) Curtea de apel hotărînd contrariul, a violat articolele menționate, cât și art. 813 proc. civ. rusă, care o obligă să respecte decizia Inaltei Curți dată în divergență.

„Mai departe Curtea de apel spune că în speță eu Falkenstein nici nu am un titlu valid de proprietate, deoarece rezervoarele sunt imobile, deci nu puteau fi nici gajate și nici vândute decât

prin actul confirmat la primul notar. Ori conform art. 384 și 1417 codul civil rus și a numeroaselor jurisprudențe de sub aceste articole, atunci când o construcție se vinde spre ridicare — ca în speță — ea este socotită ca lucru mobil și deci poate fi vândut fără act întărit de prim notar.

„In orice caz chiar dacă averea ar fi fost imobilă, încă eu sunt proprietar valabil căci sunt cumpărător la licitație publică, și pentru asta nu se cere act confirmat. Curtea însă denaturează atât cererea de acheta în futurum, făcută de avocatul Poltzer, cât și jurnalul de admiterea anchetei a aceluiaș Tribunal, prin care intimata societate Loyd Maritim Român mă recunoaște de proprietar.

„La fel Curtea violează art. 962 proc. civilă rusă când îmi spune că în contra executării unei ordonanțe prezidențiale nu am drept de contestație, ci trebuie să fac apel la Curte. Eu am făcut contestație la executare și am cerut și anularea ordonanței ca titlu de executare, ceea ce eră admisibil“.

Având în vedere că din decizia supusă recursului, se constată că prin sentința cu Nr. 757-923 a Tribunalului Ilfov s. II com., Societatea Ruso-Danubiană a fost obligată să plătească Societății Loydul Maritim Român, suma de 6.966.250 lei, cu procente legale și cheltueli de judecată; că această sentință fiind investită cu formulă executorie și trimisă spre executare prin comisiune rogatorie Tribunalului Ismail, Portărelul acestui Tribunal, prin procesul-verbal din 9 Aprilie 1924 a inventariat averea Societății debitoare aflată în orașul Reni compusă din trei depozite pentru petrol cu terenul de sub ele, și 50 desetini pământ arabil; că, în contra procesului-verbal de inventariere M. Falkenstein, recurentul de azi, a făcut contestație cerând în prim rând înaintea Tribunalului Ismail, scoaterea de sub inventar și urmărire a celor trei depozite de petrol ca fiind proprietatea lui, cumpărate la licitația publică efectuată de judecătorul sindic al bursei Galați la 1 Ianuarie 1924; că, Tribunalul a respins contestația ca inadmisibilă prin sentința Nr. 282 din 1924, confirmată de Curtea de Apel din Chișinău, secția I prin deciziunea cu Nr. 262 din 26 Septembrie 1924, atacată prin recursul de față de către contestatorul Falkenstein;

Având în vedere că pentru a da această soluțiune, Curtea de fond motivează că întrucât din actele cauzei, anume arătate și pe larg discutate în deciziunea sa, se constată că la data inventarierii, 9 Aprilie 1924, M. Falkenstein nu se găsea în stăpânirea de fapt a depozitelor de petrol, contestația făcută de dânsul, ca terță persoană, este inadmisibilă, pe temeiul articolelor 962, 1092 și 1197 procedura civilă rusă;

Considerând, în adevăr, că articolul 962 din procedura civilă rusă, invocat de recurent prin motivul de casare în sprijinul susținerii sale că contestația sa eră admisibilă, arată în mod general că plângerile pentru executarea nereglementară a unei hotărâri, și toate contestațiile contra executării, cu excepțiunea celor ce se referă la interpretarea hotărârilor, sunt supuse examinării tribunalului în regiunea căruia se execută hotărârea, — fără a distinge dacă o asemenea contestație este făcută de părțile cari au figurat în instanța care a dat hotărârea contestată, sau de către o terță persoană.

Considerând, însă, că art. 1092 din procedura civilă rusă, face parte din capitolul patru, despărțimea V, cartea II-a, intitulat „despre urmărirea averii mișcătoare“, prescrie că: persoana care găsește că are un oarecare drept asupra bunurilor inventariate, sau numai a unei părți din ele, este o-

bligată, pentru prevenirea vânzării publice a lor, sau pentru restituirea banilor deja angajați, să intenteze acțiune înaintea Tribunalului locului aplicării sechestrului, iar art. 1197 de sub capitolul V care se ocupă de urmărirea averii imobiliare, prevede că: „persoana care găsește că bunul inventariat care se află în posesiunea debitorului sau o parte din el, aparține nu debitorului, ci ei, este obligată pentru prevenirea vânzării publice a bunului, să intenteze acțiune la autoritatea judecătorească respectivă“;

Considerând că din aceste texte de lege rezultă în mod neîndoios că atunci când este vorba de urmărirea unor bunuri, fie mobile fie imobile, cari se găsesc în posesiunea a însăși debitorului, terță persoană care pretinde că ar avea vre-un drept de proprietate asupra acestor bunuri, nu se poate opune la executare decât pe calea unei acțiuni principale în revendicare, iar nu pe calea extraordinară a contestațiunei, cale care este deschisă numai când aceste bunuri s'ar găsi în posesiunea ei de fapt;

Că, așa fiind și întrucât în speță Curtea de fond constată în mod suveran, că depozitele de petrol urmărite se găseau în momentul facerii inventarului, în posesiunea societății debitoare, iar nu în aceea a recurentului, terță persoană în procesul asupra căruia s'a dat hotărârea pusă în executare, instanța de fond nu a violat nici un text de lege, ci a făcut din contră o justă aplicațiune a art. 962, 1092 și 1197 din procedura civilă rusă, respingând ca inadmisibilă contestațiunea;

Considerând că fiind stabilit că contestațiunea recurentului, pentru scoaterea de sub inventar a depozitelor de petrol, este inadmisibilă, devine fără interes de a discuta celelalte puncte din motivele de casare, prin care se critică considerațiunile pe baza cărora instanța de fond a găsit ca această contestațiune este în acelaș timp și neîntemeiată, asemenea cestuini urmând a fi examinate pe calea unei eventuale acțiuni principale;

Considerând, în al doilea rând, că Președintele Tribunalului Ismail prin ordonanța dată în baza art. 65 bis din codul de procedură română, inaplicabil în Basarabia, dispunând a se lua măsuri de opriră demontării și transportării materialului de construcțiune a celor trei depozite de petrol. Curtea de Apel, prin deciziunea supusă recursului, cu drept cuvânt a respins ca inadmisibilă contestațiunea făcută de recurent și cu privire la anularea acelei ordonanțe prezidențiale, deoarece, constatând că cel ce a fost oprit de a demonta și transporta materialul, fiind recurentul, el avea calitatea de parte, iar nu de terțiu, și deci ordonanța prezidențială nu putea fi atacată de dânsul decât pe calea apelului, iar nu pe aceea a contestațiunei, în conformitate cu textul procedurii civile ruse;

Că, dar, motivul de casare este neîntemeiat și recursul urmează a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

CURTEA DE APPEL BUCUREȘTI, SECȚIA III

Audiența dela 10 Iunie 1925

Președenția d-lui D. G. MAXIM, președinte

Alexandru Albeanu cu Ecaterina Florescu

Deciziune civilă No. 201

Vânzare de imobil. Chitanță sub semnătură privată, dată de vânzător cumpărătorului, întocmită într'un singur exemplar, conținând condițiunile e-

sențiale pentru perfectarea unui contract de vânzare. Transcrierea ei. Inceput de dovadă scrisă. Complectarea ei prin martori și prezumțiuni. Clauză pentru facerea și autentificarea actului definitiv într'un anumit termen. Refuzul vânzătorului de a-l mai face. Culpă. Sancțiune. Validitate. Art. 1179, 1197, 1199, 1200 și 1295 c. civ.

Când între două persoane intervine o convențiune pentru vânzarea unui imobil sub formă unei chitanțe sub semnătură privată și într'un singur exemplar, deși la mijloc este vorba de un contract sinalagmatic, — chitanță care conține elementele esențiale prevăzute de lege pentru perfecționarea unui asemenea contract și, ca atare, formează un început de dovadă scrisă, — ea poate fi completată prin martori și prezumțiuni trase din intențiunea părților și din diverse fapte și împrejurări ale cauzei spre a se stabili că vânzarea este perfectă.

În cazul când o asemenea chitanță conține clauza că actul definitiv de vânzare se va face într'un anumit termen, vânzătorul, — întrucât stipulațiunile actului (chitanței), cari stabilesc în amănunte condițiunile vânzării, modul plății și trecerea dreptului chirilor asupra cumpărătorului, formează, potrivit art. 1295 c. civ., o vânzare perfectă, — nu mai poate notifica cumpărătorului, că înțelege a nu-și mai executa obligațiunea. Prin refuzul său cade în culpă, iar sancțiunea este că hotărârea dată în contră-i ține loc de act de vânzare autentic, cumpărătorul putând, în lipsa unui pact comisoriu expres, să depună restul de preț chiar și peste termenul prevăzut în contract, însă înaintea hotărârii.

Curtea :

Asupra apelurilor făcute de către Al. Albeanu și Ecaterina Florescu contra sentinței Tribunalului Ilfov S. III No. 668 din 20 Septembrie 1922, prin care s'a respins ca nefondată acțiunea intentată de Al. Albeanu contra Ecaterinei Florescu, s'a admis acțiunea reconvențională a Ecaterinei Florescu, și s'a constatat că suma de 100.000 lei, deținută de Ecaterina Florescu cu titlu de arvună este perdută de către Al. Albeanu, întrucât convenția vânzării din actul transcris la No. 7029 din 922 a Trib. Ilfov nu s'a executat din culpa sa, și s'a mai obligat pe Albeanu să radieze transcrierea făcută cu actul menționat, iar în caz de refuz să plătească Ecaterinei Florescu câte 1000 lei daune pe fiecare zi de întârziere plus 500 lei cheltuieli de judecată.

Având în vedere sentința apelată, instrucțiunea urmată și concluziunile scrise depuse de părți.

Considerând că la 19 Mai 1922 d-na Florescu dă lui Albeanu chitanța subscrisă de d-sa și aflată la dosar, din care rezultă că la acea dată îi vinde lui Albeanu imobilul din București str. General Gh. Anghelescu No. 69, cu preț de 1.500.000 lei, din care 600.000 lei la facerea și autentificarea actului ; 100.000 lei primiți drept acout la predarea chitanței, împreună cu chitanțele de plată la Credit și chitanțele de foncieră, iar restul de 800.000 lei, rămași cu privilegiu, în imobilul vândut, cu procent de 6%, plătiți anticipat. Vânzătoarea se obligă a da de îndată proprietatea imobilului în folosința cumpărătorului. Părțile mai convin asupra chirilor imobilului și asupra datoriei de la Credit, ce urmă să se scadă din preț. Și, în fine ele mai stipulează că actul definitiv al vânzării să se facă și să se autentifice într'o lună de la data chitanței, adică la 19 Iunie 1922, iar drept clauză finală, adaugă în chitanță că dacă în termen de o lună nu se va face contractul definitiv de vânzare se fixează de comun acord următoarele daune : dacă este culpa cumpărătorului acesta pierde acoutul dat și dacă este culpa vânzătoarei ea va restitui acoutul dublu.

Albeanu începe primele forme de executare a contractului,

plătind a doua zi, la 20 Mai 1922 la Administrația financiară, taxa de înregistrare și obține astfel transcrierea cumpărării, iar vânzătoarea Ecat. Florescu, tot în aceeași zi, la 20 Mai 1922, notifică prin Portărei lui Albeanu că-și retrace promisiunea de vânzare a imobilului, că socotea nulă obligația sa, și-l somează pe Albeanu ca în aceeași zi să se prezinte la ora 5 la Corpul Portăreilor spre a-și primi acoutul de 100.000 lei.

În urma acestei somațiuni, Albeanu introduce acțiunea de față, cerând ca d-na Florescu să fie îndatorată a executa obligația de vânzare a imobilului ce face obiectul litigiului, și în caz de refuz sentința să țină loc de titlu autentic, iar în cazul când din vre-o împrejurare oarecare nu s'ar putea executa vânzarea să fie condamnată vânzătoarea la plata sumei de 200.000 lei conform contractului, plus 100.000 lei taxele vânzării, mai adăugând că se obligă a depune imediat suma de 600.000 lei, parte din prețul vânzării. La 12 Sept. 1922 Ecat. Florescu introduce acțiune reconvențională, prin care cere a se anula chitanța din 19 Mai 1922, care a fost luată prin manopere întrebuintate de Albeanu și că acea chitanță nu întrunește condițiunile cerute de lege.

În cursul instanței Albeanu a prezentat ziarul „Universul“ din 26 Ianuarie 1922, din care rezultă că imobilul vândut de către d-na Florescu, era pus încă de atunci spre vânzare cu preț de un milion, cât și o cerere făcută tot de d-na Florescu la 29 Mai 1922, prin care declară apel contra unei decizii a Comisiei oficiului de închiriere, cerând o cameră, bazată pe motivul că a vândut imobilul din str. G-ral G. Anghelescu 69.

În fine, Albeanu, a prezentat încă în apel Certificatul No. 2792 din 923 al Judecătorului de instrucție Ilfov Cab. Nr. 2 din care reiese că Parchetul de Ilfov a clasat în lipsă de elemente penale afacerea privitoare la reclamația Ecaterinei Florescu contra lui Albeanu pentru sustragere de acte. Tot în cursul apelului la 24 April 1924, cumpărătorul Albeanu a depus două rcepise una de un milion în efecte și alta de 180.000 lei, în numerar, în contul plăței exigibile de 600.000 lei, cerând termen spre a depune suma toată în numerar.

Având în vedere că în contra acțiunii introduse de către Albeanu în scopul menținerii vânzării s'a opus de către d-na Florescu mai multe obiecțiuni.

A) Că n'a avut loc o vânzare desăvârșită, ci o simplă promisiune de vânzare, sau o opțiune, pe termen de o lună și sub c dublă condiție suspensivă : a) confirmarea alegațiunei pretinse ca făcută de Albeanu în privința hotărârei strămutării Capitalei și b) a se înfățișa în termen de o lună persoana decisa a cumpăra imobilul.

Această obiecțiune nu este întemeiată întrucât faptul invocat de către d-na Florescu că vânzarea era subordonată strămutării Capitalei nu este deloc dovedit, și din contra este desmintit chiar prin demersurile anterioare ale vânzătoarei care cu câteva luni mai înainte făcuse a se insera în ziarul „Universul“, propunerea ce făcea de a vinde imobilul cu un preț mult mai mic. Și apoi, depunerea martorei Atena Simici, care în adevăr susține condițiunea strămutării Capitalei nu este suficientă spre a se ajunge la rezultatul ce tinde vânzătoarea, căci din acte rezultă că după câteva zile dela depunerea ei ca martoră, a instituit-o d-na Florescu ca legatară a unui uzufruct în ultimul ei testament. Și, apoi, a doua condițiune nici nu poate fi discutată, căci este constant faptul că chiar a doua zi d-na Florescu a revocat actul ce-l făcuse în ajun, încât nu mai este interes a se vedea dacă vânzarea se face în folosul lui Albeanu sau altei persoane. Și, în tot cazul, nimic nu-l împiedică pe acest din urmă de a face cumpărătura cu această clauză, încât netemeinicia obiecțiunei d-nei Florescu este evidentă.

B) În al doilea loc, d-na Florescu atacă actul, prezentat ca înscris constatator vânzării, sub cuvânt că fiind sub semnătură privată și nerecunoscându-i scriptura, adică tot conținutul lui, n'are nici o validitate, nefiind făcut în două exemplare originale câte sunt părțile, și în tot cazul nepurtând semnătura reclamantului.

Având în vedere că din acest punct de vedere, această instanță prin jurnalul No. 1976 din 19 Aprilie 1924 a admis lui Albeanu proba cu martori pentru a face dovada că între părți a existat o convențiune de vânzare completă și anume pentru a se completă începutul de dovadă scrisă rezultând din actul sub semnătură privată din 19 Mai 1922 și răspunsul la interogator al d-nei Florescu dela 12 Sept. 1922.

Considerând că cumpărătorul Albeanu, în urma acestui jurnal, a stabilit cu suficientă, cu presumpțiuni și martori că vânzarea imobilului în chestiune este perfectă, și anume :

a) prin recunoașterea vânzătoarei la interogator că a primit un acout de 100.000 lei;

b) prin remiterea chitanțelor Creditului și a fiseului și prin declarațiunea făcută cu somațiune, prin care recunoaște că a fost o promisiune de vânzare cu primire de acout asupra prețului;

c) prin depunerile martorilor Ecaterina Simionescu, Evdochia Simionescu, Niculae Dumitriu, Dumitru și Maria Spirescu și Ștefan Theodorache, cari cu diferite detalii confirmă vânzarea.

C) In al treilea loc, d-na Florescu a obiectat că ea a făcut numai o promisiune de vânzare și că în tot cazul vânzarea s'a reziliat din împrejurarea că nu s'a depus în termen de o lună dela data confecționării chitanței suma de 600.000 lei, potrivit convențiunei.

Considerând că este lipsită de interes obiecțiunea făcută de vânzătoare care pretinde că Albeanu s'a prezentat ca misit și nu drept cumpărător personal, întrucât prin chitanță se specifică că actul de vânzare se va face pe numele d-lui Albeanu, fie pe numele oricărei alte persoane sau Societate. Și, în adevăr, după cum s'a arătat, Albeanu era în tot dreptul a cumpăra în felul cum îl povățuia interesul, și nu se poate trage din această clauză concluziunea la care ajunge vânzătoarea că în specie ar fi numai o opțiune de vânzare. Asemeni opțiuni au loc în altfel de condițiuni : nu se stipulează cele mai mici detalii în privința actului, nu se predau titluri, și în tot cazul ele cuprind clauza formală după care se dă latitudine unui interesat de a încheia actul într'un termen anume determinat, ceea ce nu se prevede în chitanța d-nei Florescu, din care răsar în mod evident intențiunea de a vinde fără nici o rezervă.

Considerând apoi, că nici obiecțiunea privitoare la neplata sumei de 600.000 lei, nu este întemeiată, căci fiind necontestat că d-na Florescu a trimis somațiunea de revocare a promisiunei de vânzare — precum o titlu este — chiar a doua zi, cumpărătorul a căutat să-și valorifice drepturile sale prin justiție, depunând mai târziu în efecte și numerar o sumă echivalentă, și în tot cazul fără a i se putea rezilia convențiunea din cauza acestei întârzieri, căci culpa este a vânzătoarei, și în lipsa unui pact comisoriu expres, cumpărătorul are posibilitatea de a-și executa obligația chiar și peste termenul prevăzut în contract înaintea hotărârei și de a împiedica prin aceasta pronunțarea rezoluțiunei vânzării.

D) In ce privește manoperile dolosive rezultând din faptul pretins de d-na Florescu că Albeanu, în intervalul dintre ziua când s'a pledat procesul la Tribunal și ziua pronunțării, i-a sustras contractele de închiriere ale imobilului în litigiu și testamentul, și că le-a prezentat cu concluziile la tribunal, iarăși nu pot aduce nici un rezultat favorabil vânzătoarei, întrucât chiar după reclamația făcută s'a declarat loc de neurmărire față de Albeanu, prezentarea actelor de închiriere ca și a testamentului n'au nici o influență hotărâtoare în cauză, această instanță găsiind tocmai din prezentarea mai multor testamente ale vânzătoarei *presumpțiuni puternice că în cazul de față s'a făcut o vânzare*, căci d-na Florescu își schimbă mereu deciziunile sale, vânzând în 1922 imobilul pe care în 1916 îl testase unui Cămin studentesc, și revocând a doua zi după vânzare, actul făcut în ajun, pe care imobil, apoi, în cursul judecăței în apel, cu Albeanu îl testează Universității din București, cu un legat unei martore, ascultată în această instanță.

Considerând apoi, că nu se poate deduce nici un argument

din contextul proiectului de tranzacție semnată de Albeanu cu data de 11 Sept. 1922, întrucât această tranzacție nu s'a realizat după cum se arată de d-na Florescu.

E) Având în vedere că în ultimul loc, d-na Florescu invocă că chiar dacă încheerea dela 19 Mai 1922 este o vânzare desăvârșită, și în acest caz acțiunea lui Albeanu este nefondată față de clauza finală a zisei încheeri după care : „dacă în termen de una lună nu se va face contractul definitiv de vânzare, se fixează de comun acord următoarele daune : dacă este culpa cumpărătorului acesta pierde acoutul dat, dacă este culpa vânzătoarei, va restitui acoutul dublu“.

Considerând că în baza acestei clauze d-na Florescu pretinde că părțile au înțeles de a împiedica realizarea vânzării în schimbul plății unor anumite daune, astfel că ea eră în drept să se dezică înainte de expirarea termenului de una lună, când trebuia să se autentifice actul și să se plătească parte din preț.

Considerând că în interpretarea clauzei menționate această instanță trebuia să țină seamă de contextul întreg al actului din 19 Mai 1922, și întrucât din zisul act reiese categoric că d-na Florescu a înțeles să vândă efectiv imobilul, pe care-l publicase spre vânzare cu mult mai înainte; și acum îl cedă lui Albeanu cu un preț superior celui prevăzut prin zisa publicațiune, nu se poate admite că dânsa a căutat să facă numai o opțiune în sensul celor ce susține, căci o asemenea opțiune ar fi în contradicție formală cu toate celelalte stipulațiuni ale actului, care în amănunte stabilesc condițiunile vânzării, modul plății și trecerea dreptului chiriilor asupra cumpărătorului.

Considerând că dealtminteri însuși vânzătoarea n'a înțeles deloc zisa clauză în sensul posibilităței ce i se acordă de a rezilia fără nici un motiv vânzarea până la data autentificării, căci nici odată până la ultimul termen în această instanță nu s'a prevalat de zisa clauză în acest sens, și apoi chiar din contextul clauzei din chitanță se vede că părțile au stipulat numai daune în caz de culpă a vre-unei părți, ceea ce nu împiedică ca partea ce-și ține angajamentul, adică Albeanu, să pretindă executarea vânzării cu daune.

Considerând apoi că la interpretarea clauzei sus zise în sensul menținerii contractului se ajunge dacă ținem seamă că chiar prin acțiunea reconvențională se vorbește numai de o promisiune de vânzare, astfel că în intențiunea părților n'a fost că zisa clauză poate aduce desființarea vânzării prin simplul fapt al revenirii unei din părți, așa după cum se susține de către d-na Florescu, în teza căreia ar urmă negreșit ca să fie o disonanță vădită între tot cuprinsul actului și clauza finală.

Având în vedere că față cu cele constatate de această instanță, rezultând că culpa în neexecutarea contractului provine din cauza vânzătoarei, care încă dela început a pornit prin somațiune de a-l revocă, urmează că apelul ei este neîntemeiat, iar apelul lui Albeanu este fondat, așa că vânzătoarea câtă a fi îndatorată de a da act de vânzare a imobilului în chestiune, iar în caz de refuz această deciziune să țină loc de act de vânzare.

Văzând apoi, că întrucât cumpărătorul este în termen de a depune partea din preț ce datoră la data ce trebuia a fi autentificat actul, este just ca această instanță să-i acorde un termen în depunerea sumei datorită, iar vânzătoarea urmează în fine a fi condamnată la cheltueli de judecată, apreciate în sumă de 3000 lei.

Pentru aceste motive redactate de d. Președinte *Maxim*, Curtea, în majoritate respinge ca nefondat apelul făcut de Ecaterina Florescu.

Admite apelul făcut de Alexandru Albeanu, cum și acțiunea ce a intentat la prima instanță și

Indatorește pe d-na Ecaterina Florescu de a preda lui Alexandru Albeanu act autentic de vânzare.

(ss) *D. G. Maxim, N. N. Ioanid.*

OPINIUNE

Subsemnatul Consilier nu sunt de aceeaș părere cu majoritatea în ce privește soluționarea apelurilor făcute de Ecaterina

Florescu și Al. Albeanu contra sentinței No. 668 din 922 a Trib. Ilfov S. III C. C.

Părerea mea se întemeiază numai pe clauza finală prevăzută în chitanță care a creat obligațiunile și procesul dintre părți. În toate celelalte puncte sunt de perfect acord cu Curtea a cărei deciziune este clar și admirabil motivată, când stabilește că între părți s'a legat un contract de vânzare a casei din str. G-ral Anghelescu No. 69 și când înlătură toate obiecțiunile ridicate în contra acestei concluziuni. Prin urmare spun și eu același lucru și găesc că chitanța este un act bun de vânzare, dar dacă este bun ca formă, capacitate și putere de obligație, de ce este bun numai pentru o parte și nu pentru întregul lui conținut ?

În adevăr iată ce spune la sfârșit : „Dacă în termen de una lună nu se va face contractul definitiv de vânzare se fixează de comun acord următoarele daune : dacă este culpa cumpărătorului acesta pierde accontul dat, dacă este culpa vânzătoarei va restitui accontul dublu. Așa dar iată o clauză, care nu este contrară ordinii publice și bunelor moravuri care este clară și lămurită, făcând parte din domeniul dreptului privat și care în părerea majorității este pur și simplu considerată ca nescrisă. Curtea argumentează că ar fi o contradicție formală cu restul actului care e o vânzare iar nu opțiune și că stipulațiunea privește numai daune fără desființarea vânzării.

Din citirea textului reproduc socotesc, că nu este contradicție, ci numai clauză, prin care părțile au înțeles să subordoneze perfectarea vânzării întocmirii actului definitiv în timp de o lună, adică este o condițiune rezolutorie. Este dar discuțiune în jurul drepturilor pe care în această materie le are partea care nu este în culpă și cred că aci stă soluția procesului.

Din toate lucrările, din toate actele și din tot ce a stabilit majoritatea în punctele unde sunt de acord, rezultă evident că vânzătoarea Ecat. Florescu este în culpă.

Prin urmare în puterea art. 1021, Al. Albeanu ar fi putut să ceară, or executarea convenției, or desființarea ei cu daune.

Părțile însă au derogat dela lege și au prevăzut, că dacă cumpărătorul e în culpă pierde accontul și dacă vânzătoarea e în culpă îl restitui îndoit.

Cum s'ar putea însă ca o instanță să nu admită această derogare și să spună : aplicați textul legii deși v'ați învoit altfel sau consider că n'ati scris această clauză. S'a mai făcut discuție în jurul substantivului daune din clauză voind a se trage concluzia, că dacă e vorba de daune, ele se vor plăti sau nu fără ca prin aceasta să se atingă valabilitatea convenției.

Lucrul ar fi exact dacă rostul acestei vorbe n'ar fi imediat explicat; mai întâi partea poate să nu știe ce e daună pentru că asta o știe judecătorul și apoi părțile traduc acest cuvânt arătând că în caz de culpa vânzătoarei va restitui accontul dublu, iată dar ce e daună.

În consecință contractul este desființat fiindcă dacă cumpărătoarea dă înapoi prețul primit conform actului, nu pot concepe cum poate să rămână vânzare, fiindcă este o imposibilitate să te obligi a restitui bani și să zici în același timp că trebuie să dai și casa pentru care primiseși acei bani.

Prin urmare, după cum a cerut și în acțiune, Albeanu are dreptul la restituirea accontului dublu adică 200.000 lei și în plus suma de 50.000 lei cheltueli ce a făcut cu plata taxelor de înregistrare, rămânând bine obligat de tribunal să radieze transcrierea actului provizoriu de vânzare.

În ce privește apelul făcut de Ecat. Florescu în contra sentinței Tribunalului, el este susținut în cererea de majorarea daunelor cominatorii la 2000 lei pe zi. Pentru motivele menționate în sentință, suntem de aceeași părere cu Tribunalul care le-a fixat la 1000 lei pe fiecare zi de întârziere radierei. Pentru aceste considerațiuni sunt de părere a se respinge apelul d-nei Ecat. Florescu și de a se admite în parte apelul lui Al. Albeanu, obligând pe Ecat. Florescu să-i plătească 250.000 lei, plus 3000 lei cheltueli de judecată, afară de obligațiunile ce i-a impus Tribunalul.

(ss) Ion Botez.

TRIBUNALUL ILFOV SEC. I COMERCIALĂ

Audiența dela 24 Februarie 1925

Președinția d-lui T. ORLEANU, judecător

M. Rosenstein cu Arnold Haimovici

Jurnal No. 4089

Faliment. Încetare de plăți. Dentist diplomat, care în afară de această profesiune face acte de comerț reiterate. Dacă e comerciant și poate fi declarat în stare de faliment ? Art. 695 c. com.

Profesionistul liber diplomat, care în afară de profesunea sa face acte de comerț, reiterate, se consideră comerciant și, fiind în încetare de plăți, poate fi declarat în stare de faliment.

Tribunalul,

Asupra cererii de declarare în stare de faliment, făcută cu petițiunea înreg. la No. 2324 din 925, de către M. Roznstein, în contra lui Arnold Haimovici ;

Având în vedere că, această cerere și-o întemeiază reclamantul pe o schimbare protestată, în sumă de 150.000 lei și pe faptul că la dosar, în referatul Portăreilor acestui tribunal, sunt înserate o serie de 31 cambii protestate, care denotă că Haimovici este în încetare de plăți, și în fine pe calitatea de comerciant a acestuia ;

Având în vedere că, reclamantul Rosenstein susține că, calitatea de comerciant rezultă din o serie de acte comerciale, pe care acesta le-a săvârșit în urma concesiunii Anaghifelor (umbrelor miraculoase) de către Casa Dorian, pentru România și Orient ;

Că, spre a demonstra că, actele săvârșite de pârât consistă într'o reiterare de acte de comerț, depune la dosar contractele sale încheiate cu companiile de spectacole teatrale : Cărăbuș, Niculescu-Buzău și D'Ayol ;

Având în vedere că pârâtul Haimovici în combatere, obiectează reclamantului că concesiunea anaghifelor, dacă are prin sine însăși caracterul de act de comerț, apoi, este un singur act de comerț, săvârșit în mod disparat, cari nu imprimă celui ce l-a săvârșit calitatea de comerciant pentru a se ajunge la concluzia că, având polițe protestate, oricât de multe, să poată fi declarat în stare de faliment, de oare ce numai săvârșirea, în mod reiterat, a actelor de comerț, făcute cu titlu profesional, poate să imprime unei persoane oarecare calitatea de comerciant și să conducă, astfel, la declararea sa în stare de faliment ;

Că, prin urmare față de obiecțiunea ridicată de pârât și de actele depuse de părți la dosar, urmează a face o analiză a acestor acte, pentru a se vedea : dacă, dintr'însele rezultă o săvârșire în mod reiterat a o serie de acte de comerț cu titlu profesional, din cari să se tragă concluziuni asupra calității de comerciant sau necomerciant a pârâtului ;

Având în vedere că, pârâtul susține și prezintă diploma sa de dentist din care, pretinde el, că rezultă că adevărata sa profesiune este aceea de dentist, iar concesiunea anaghifelor este un singur act de comerț a cărui săvârșire nu-i imprimă calitatea de comerciant ;

Având în vedere că din actele dela dosar și din interogatoriul luat pârâtului, rezultă că pârâtul a primit concesiunea exploatarei anaghifelor pentru România și Orient dela Casa Dorian ;

Că în virtutea acestei concesiuni, pârâtul încheie un contract cu societatea „Cărăbuș“, careia îi pune

la dispozițiune în fiecare seară de spectacol, pe un anumit termen, spectacolul de iluzie optică bazat pe sistemul acestor anaghife, și obligându-se a procura ochelari miraculoși primește ca preț al acestei subconcesiuni câte 4 lei și 25 bani de fiecare bilet de intrare, iar mai târziu, pârâtul, în virtutea concesiunii făcute de Casa Dorian, face un contract de asociațiune pentru exploatarea acelorași anaghife, atât în România cât și în Orient, cu un oarecare M. Cohn. Intrat în asociațiune cu acesta, încheie un alt contract de subconcesiune a acestor anaghife cu C. Tănase pentru turneul de provincie, iar ca preț tot o sumă fixă pe fiecare bilet de intrare, și după acesta intervenea un al treilea contract, aproape cu aceleași condițiuni, cu trupa Niculescu-Buzău și D'AYol, pentru un lung turneu în orașele de provincie.

Că, prin urmare, din toate acestea rezultă că la întreprinderea de spectacole publice a diverselor companii cu cari contractase pârâtul, se adaugă și spectacolul nou, sau mai bine zis un nou număr de spectacole, neuzitat încă în țară, spectacolul umbrelor miraculoase, bazat pe sistemul anaghifelor, a cărui concesiune o avea pârâtul dela Casa Dorian, ce deținea invențiunea lui, și care urma să se producă prin întrebuițarea unui aparat și a altor utensile necesare producțiunii iluziunilor optice, a aparat ce era manipulat de un mecanic specialist;

Că, ceia ce desăvârșea producțiunea iluziunilor optice, era întrebuițarea unor ochelari cu lentile de o dublă culoare, ce fiecare spectator trebuia să posede în momentul producțiunii spectacolului, și pe cari îi procura tot pârâtul;

Că, așa dar, pârâtul obligându-se a da un spectacol la care întrebuița aparate ce se obliga să le pună în funcțiune seral și utensile ce le procura tot el, în schimbul unei sume al cărui euanum se determina pe baza biletelor de intrare, săvârșește nu numai un act de comerț ci o serie de acte de comerț, care se reiterează în mod succesiv la fiecare reprezentație, asemănător cu actele pe cari le săvârșește orice comerciant care desface în fiecare zi produsele ce fac obiectul comerțului său, fie ele chiar de o singură speță;

Că, în adevăr, s'ar fi putut socoti ca un singur act de comerț concesiunea făcută pârâtului, dacă acesta ar fi cedat-o altuia în schimbul unui preț fără nici o rezervă pentru dânsul, dar când această concesiune este însă exploatată, și în exploatarea ei concesionarul procura în mod succesiv obiecte (ochelarii miraculoși), pe care le revinde pe un preț de fiecare unitate, căci acesta este rezultatul modalității plății prețului fixat pe fiecare bilet de intrare, nu se poate zice că el săvârșește un singur act de comerț, ci din contra, este o succesiune de acte de comerț;

Că, mai mult decât atât, exploatarea acestei concesiuni implică o continuă preocupare, fie în ce privește producțiunea spectacolului, fie în ce privește procurarea materialului necesar pentru a avea loc acest spectacol, fie pentru a controla rezultatele ei; preocupare care implică caracterul profesional al acestei întreprinderi, prin absorbirea unei activități zilnice și destul de intense concesionarului;

Având în vedere însă, că din actele dela dosar se stabilește, că pârâtul nu se mărginește a exploata concesiunea producerei umbrelor miraculoase prin aparatele cedate lui de către Casa Dorian numai cu

o singură companie teatrală ei, pentru a da extensiune mai mare acestei concesiune, face o asociațiune cu Kohn și încheie contracte de subconcesiune și cu alte companii, pentru orașe de provincie și, în această situațiune, obligațiunea sa ia aspectul unei întreprinderi de adevărate spectacole publice în sensul art. 3 al. 6 din codul de comerț, făcute acum de o asociațiune menită a da o extensiune și mai mare acestei afaceri în care, alături de exploatarea aparatelor care produce iluziunile optice, ce fac deliciu spectatorilor, se speculă și asupra prețului ochelarilor miraculoși, a căror procurare și-o rezervă în mod exclusiv și din care ultim punct de vedere, actele săvârșite de pârât intră și în prevederile aliniatului 2 din același art. 3 cod. com.;

Că așa fiind, din toate acestea rezultă calitatea de comerciant a pârâtului alături de acela de dentist, care nu o exclude pe cea dintâiu, și într'o atare situațiune el urmează a fi supus rigorilor codului de comerț;

Având în vedere că tribunalul apreciind asupra situațiunii pârâtului, îi acordă un termen pentru a aranja cu creditorii săi;

Că așa fiind urmează a amâna judecarea cererii pentru declarare de faliment.

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător T. Orleanu, dispune a se amâna procesul la.....

(ss) T. Orleanu, Brăiloiu.

Grefier (ss) Niculescu

ERATA

În „Curierul Judiciar“ Nr. 36 la pag. 576 coloana II-a la rândul al 18-lea a se intercala între cuvintele „sunt“ și „taxele“, cuvintele „prevăzute în tarifele vamale, iar nu și în ce privește“.

S'a pus sub presă în edit. Tip. „Curierul Judiciar“

GĂLĂUZA CETĂȚEANULUI

în materie judiciară, manual teoretico-practic, cuprinzând și formulare de cererile, actele și contractele cele mai uzitate în materie civilă, comercială, penală și de impozite fiscale de ION RADOI, avocat, fost Președinte al Trib. de Argeș, și al Trib. Comercial din București.

Ediția III-a, revăzută și complectată cu toate legile noi puse în aplicare.

Din cauza modificărilor și adăogirei legilor noi unificatoare pentru vechiul Regat, Ardeal, Bucovina și Basarabia, lucrarea va apare în 2 mari volume, pe hârtie velină, format mare.

Vol. I va fi complet gata la 15—20 Noembrie cor. și va cuprinde în peste 750 pag. toate materiile cu toate formularele până la Titlu *Despre Probe*.

Prețul cu care se pune în vânzare este de 400 lei fiecare volum.

SOCIET. ANON. „CARTEA ROMÂNEASCA“

Se aduce la cunoștința publică că societatea noastră fiind reprezentanta exclusivă pentru România a tuturor publicațiilor Societății Națiunilor, doritorii se pot adresa la Librăria „Cartea Românească“ din București, Bulev. Academiei 3, pentru orice publicațiune din cele de mai sus.

Se fac de asemenea și abonamente la publicațiile periodice.

Cataloage la cerere.